

OKRESNÝ ÚRAD ŽIAR NAD HRONOM

odbor starostlivosti o životné prostredie
Námestie Matice slovenskej 8, 965 01 Žiar nad Hronom

Č. s. OU- ZH- OSZP- 2025/004807

V Žiari nad Hronom
dňa 26.03.2025

ZÁVEREČNÉ STANOVISKO

z posúdenia strategického dokumentu - územnoplánovacej dokumentácie.

„ Územný plán obce Dolná Ždaňa “

vydané Okresným úradom Žiar nad Hronom, odborom starostlivosti o životné prostredie podľa § 14 súvisiacich ustanovení zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O OBSTARÁVATEĽOVI

- Názov**
Obec Dolná Ždaňa
- Identifikačné číslo.**
00 320 595
- Adresa sídla**
Dolná Ždaňa 46
966 11 Hliník Nad Hronom
- Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa**
Oprávnený zástupca obstarávateľa: Mgr. Andrea Murgašová, starostka obce, Dolná Ždaňa 46
966 11 Hliník nad Hronom

II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O STRATEGICKOM DOKUMENTE

- Názov**
Územný plán obce Dolná Ždaňa, katastrálne územie - Dolná Ždaňa.
- Charakter:**
Územnoplánovacia dokumentácia je vypracovaná v súlade so zákonom č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (ďalej len „stavebný zákon“) v znení neskorších predpisov a vyhláškou MŽP SR č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii.
Správa o hodnotení strategického dokumentu a návrh strategického dokumentu „Územný plán obce Dolná Ždaňa“ (ďalej len „ÚPN-O“), je predmetom posúdenia vplyvu na životné prostredie vrátane

zdravia podľa § 4 ods. 1 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o posudzovaní vplyvov na životné prostredie“).

Proces posudzovania ÚPN-O Dolná Ždaňa sa v zmysle zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie vykonával v etape spracovania návrhu územného plánu. V zmysle § 20 ods. 2 stavebného zákona nemusela obec vypracovať koncept, a preto neriešila územný plán vo variantnom riešení.

3. Hlavné ciele:

Hlavné ciele ÚPN-O Dolná Ždaňa boli stanovené v Zadaní. Zadanie bolo schválené uznesením Obecného zastupiteľstva obce Dolná Ždaňa č. 3/2022 zo dňa 07.02.2022.

Hlavným cieľom strategického dokumentu je získanie územnoplánovacej dokumentácie, ktorá bude komplexne riešiť územný rozvoj obce, rozvojové možnosti a limity územia v súlade so súčasne platnými právnymi predpismi a zároveň bude po schválení pre obec záväzným dokumentom v procese povoľovania a realizácie plánovaných zámerov v obci.

Hlavné ciele, ktoré ÚPN-O Dolná Ždaňa rieši sú:

- získať komplexné priestorového usporiadania a funkčného využitia územia ako samostatného územného a samosprávneho celku;
- stanoviť zásady jeho organizácie, vecnej a časovej koordinácie jednotlivých činností v súlade s princípmi udržateľného rozvoja;
- stanoviť limity využitia plôch v súlade s prírodnými danosťami a potrebou vytvoriť podmienky pre trvalé udržiavanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, ochranu kultúrneho a prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny na dosiahnutie a udržanie ekologickej stability;
- vzájomne koordinovať činnosti v území, zabezpečujúce účelné a perspektívne vynakladanie prostriedkov na rozvoj technického vybavenia;
- vymedziť plochy na verejnoprospešné stavby.

Špecifické ciele, ktoré ÚPN-O Dolná Ždaňa rieši sú:

- zabezpečiť rozvojové plochy pre výstavbu rodinných domov, rekreáciu a šport, výrobu, služby, agroturistiku a chov zvierat;
- vytvoriť kompaktnú obecnú štruktúru s kostrou, tvorenou plochami občianskej vybavenosti, sociálnej infraštruktúry a služieb;
- zabezpečiť dostatočnú dopravnú a technickú infraštruktúru.

4. Stručný opis obsahu strategického dokumentu:

Samotný strategický dokument – návrh územného plánu obce Dolná Ždaňa vypracovala spoločnosť ArchUrb s. r. o., Š. Moyzesa 9585/41, Zvolen v zastúpení Ing. arch. Beátou Mikušovou a Ing. Róbertom Rothom v septembri 2022. Dokument rieši administratívno-správne územie obce Dolná Ždaňa s celkovou výmerou 816,8990 ha (8 168 990 m²), tvorí ho jedno katastrálne územie. Nadmorská výška stredu obce je 235 m n. m. Pri počte obyvateľov 848 uvádzaného k 31.12. 2020 je hustota 103,80 obyvateľ/a/km².

Obec sa nachádza na strednom Slovensku, v Banskobystrickom kraji, 10 km západne od okresného mesta Žiar nad Hronom a 50 km od krajského mesta Banská Bystrica.

Administratívno – správne územie obce Dolná Ždaňa susedí s katastrálnymi územiami Dolná Trnávka, Horná Ždaňa, Bukovina (obec Bzenica), Bzenica a Hliník nad Hronom.

Obec je tvorená kompaktnou uličnou zástavbou a areálom bývalého poľnohospodárskeho družstva situovaného západne od kompaktnej zástavby obce. Urbanisticky sa rozvíjala v smere sever – juh pozdĺž komunikácie, ktorá v súčasnosti je cestou III. triedy III/2495. V južnej časti katastrálneho územia sa napája cesta III/2483 v smere na severovýchod až do mesta Žiar nad Hronom. V najjužnejšej časti

katastrálneho územia na ľavej časti Hrona je umiestnené futbalové ihrisko.

Obec má pravidelný a kompaktný pôdorys. Obec bola poľnohospodárskou poddanskou obcou. Obec má hlavne v jej južnej časti pomerne dobre zachovanú urbanistickú štruktúru a čiastočne aj architektúru pri objektoch, ktoré neboli významnejším spôsobom prestavané. Urbanisticky bola vytvorená jednou ulicou s obojstrannou zástavbou s kostolom v strede obce. Obec sa rozširovala aditívnym spôsobom. V polovici minulého storočia bola vybudovaná súbežná ulica s hlavnou ulicou pri Prochotskom potoku. Časovo posledná etapa výstavby z prelomu storočí až do súčasnosti je vo východnej časti, predstavuje skupinu rodinných domov s nadväzujúcou plochou bytových domov. Priestor okolo kostola je malý, nevytvára „námestie“. Neďaleko kostola je cintorín. Uličný charakter vytvárajú domy na dlhých úzkych pozemkoch, obytný dom je orientovaný do ulice s valbou. Za obytnou časťou domu boli hospodárske časti.

Územie obce Dolná Ždaňa z geomorfologického hľadiska predstavuje najvýchodnejšia časť katastra hornatinový reliéf, väčšinu katastra tvorí reliéf kotlinových pahorkatín, niva Hrona reliéf rovín a nív. Reliéf vo východnej časti predstavuje silne členitú nižšiu hornatinu, južná časť v nive Hrona je rovinatá a ostatná časť katastra zasahujúca do Žiarskej kotliny predstavuje stredne a mierne členitú pahorkatinu. Prevažná časť územia je poľnohospodársky využívaná, je v menšej miere pokrytá lesnou pôdou, nelesnou drevinovou vegetáciou a trvalými trávnyimi porastami. Pohorie Vtáčnik je sopečného pôvodu a je súčasťou vulkanického Slovenského Stredohoria.

Návrh ÚPN-O Dolná Ždaňa obsahuje všetky potrebné náležitosti v zmysle stavebného zákona a vykonávacích predpisov súčasne platnej legislatívy, vrátane vyhlášky MZP SR č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii.

Dokument je členený na dve základné časti: textovú a grafickú.

A. TEXTOVÁ ČASŤ

Základné údaje:

- A.1. Hlavné ciele riešenia a problémy, ktoré územný plán rieši;
- A.2. Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu obce;
- A.3. Zhodnotenie súladu riešenia so zadaním.

Smerná časť:

- B.1. Vymedzenie riešeného územia;
- B.2. Väzby vyplývajúce z riešenia a zo záväzných častí územného plánu regiónu;
- B.3. Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce;
- B.4. Riešenie záujmového územia a širšie vzťahy;
- B.5. Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania;
- B.6. Návrh funkčného využívania územia obce s určením prevládajúcich funkčných území;
- B.7. Návrh riešenia bývania, občianskeho vybavenia so sociálnou infraštruktúrou, rekreácie a výroby;
- B.8. Vymedzenie zastavaného územia obce;
- B.9. Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov;
- B.10. Návrh na riešenie záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany a ochrany pred povodňami;
- B.11. Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny vrátane RÚSES a ÚSES;
- B.12. Návrh verejného dopravného vybavenia územia;
- B.13. Návrh verejného technického vybavenia územia;
- B.14. Koncepcia starostlivosti o životné prostredie;
- B.15. Vymedzenie a vyznačenie prieskumných území, chránených ložiskových území;
- B.16. Vymedzenie plôch vyžadujúcich si zvýšenú ochranu;
- B.17. Vyhodnotenie perspektívneho použitia poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov a iných návrhov na nepoľnohospodárske účely;
- B.18. Hodnotenie navrhovaného riešenia najmä z hľadiska environmentálnych, ekonomických, sociálnych a územnotechnických dôsledkov.

Záväzná časť:

- 1. Zásady a regulatívy funkčného využívania a priestorového usporiadania;

2. Zásady a regulatívy umiestnenia bývania;
3. Zásady a regulatívy umiestnenia občianskej vybavenosti;
4. Zásady a regulatívy umiestnenia rekreácie;
5. Zásady a regulatívy umiestnenia výroby a výrobných služieb;
6. Zásady a regulatívy umiestnenia verejného dopravného vybavenia;
7. Zásady a regulatívy umiestnenia verejného technického vybavenia;
8. Zásady a regulatívy zachovania kultúromohistorických hodnôt,
9. Zásady a regulatívy ochrany prírody a tvorby krajiny a vytvárania a udržiavania ekologickej stability vrátane plôch zelene;
10. Zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie;
11. Vymedzenie zastavaného územia obce;
12. Vymedzenie ochranných pásem a chránených území podľa osobitných predpisov;
13. Vymedzenie plôch na verejnoprospešné stavby, na vykonanie delenia a sceľovania pozemkov, na asanáciu a chránené časti krajiny;
14. Určenie, pre ktoré časti obce je potrebné obstarat' a schváliť územný plán zóny;
15. Zoznam verejnoprospešných stavieb;
16. Schéma záväzných častí riešenia a verejnoprospešných častí.

B. GRAFICKÁ ČASŤ

1. Širšie vzťahy M 1: 50 000;
 2. Komplexný návrh priestorového usporiadania a funkčného využitia územia s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami M 1:10 000;
 3. Komplexný návrh priestorového usporiadania a funkčného využitia územia s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami M 1:5 000;
 4. Riešenia dopravného vybavenia obce M 1:5 000;
 5. Riešenia technického vybavenia obce – vodné hospodárstvo M 1:5 000;
 6. Riešenie technického vybavenia obce – energetika M 1:5 000;
 7. Výkres ochrany prírody a tvorby krajiny vrátane prvkov ÚSES M 1:10 000;
 8. Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde M 1:10 000.
- Schéma záväzných častí riešenia a verejnoprospešných stavieb.

Návrh územného plánu je riešený invariantne a je v súlade so Zadaním, ktoré bolo schválené dňa 07.02.2022 č. uznesenia 3/2022.

V základných rysoch sa návrh rovná zadaniu, ktorý sa snaží zastavané územie obce vrátane najbližšieho okolia mimo zastavaného územia využiť tak, aby jednotlivé časti funkčne a priestorovo na seba nadväzovali a navzájom sa dopĺňali.

Návrh ÚPN-O Dolná Ždaňa rešpektuje vymedzenie riešeného územia a hlavné úlohy riešenia stanovené Zadaním. Požiadavky na rozvoj bývania, občianskej vybavenosti, rekreácie a športu, technického vybavenia a požiadavky z hľadiska starostlivosti o životné prostredie sú rešpektované v rozsahu schváleného Zadania.

Návrh funkčného využitia územia obce Dolná Ždaňa je zameraný na riešenie územnotechnických problémov a potrieb, vymedzenia rozvojových plôch, bytovú výstavbu, základnú občiansku vybavenosť vrátane základnej športovej vybavenosti, pre tvorbu a ochranu životného prostredia. Hlavnou funkciou bude bývanie, ostatné funkcie nad rámec nevyhnutnej základnej vybavenosti poskytuje čiastočne obec Hliník nad Hronom a mesto Žiar nad Hronom.

Hlavnou funkciou obce, na ktorej je založený súčasný rozvoj a ktorá je podmieňujúcou pre budúci rozvoj, je bývanie. Rozvoj obytnej funkcie sa posúva aj za hranice zastavaného územia obce. V návrhu územného rozvoja obce sa ako prevažujúca funkcia navrhuje funkcia bývania na stavebných pozemkoch pre bývanie v rodinných domoch. Rekreačná funkcia je navrhnutá prevažne formou individuálneho rekreačného bývania – využívaním existujúcich domov ako chalupy a návrhom plochy pre zázemie rekreačného vodáctva. Návrh občianskej vybavenosti je zastúpený minimálne, jej rozvoj (obchod a

služby) sa navrhuje prevažne v zastavanom území obce funkčnou transformáciou jestvujúcich objektov, doplnením prelúk a pod. na zabezpečenie základných potrieb obyvateľstva na základe dopytu a doplnením sociálnej vybavenosti - zariadenia pre seniorov a centra voľného času pre mládež.

V Návrhu ÚPN-O Dolná Ždaňa sú existujúce urbanistické celky zachované, doplnené a rozšírené o nové rozvojové plochy, pre ktoré sú navrhnuté regulačné celky a regulatívy rozvoja nasledovne:

Obec - jedná sa plošne o zástavbu v existujúcej obci v zastavanom území. Jedná sa predovšetkým o zástavbu formou dostavieb prelúk a prestavieb existujúcich objektov. Na severnom konci obce obojstranne pri ceste III/2495 je navrhnutá nová funkčná plocha pre výstavbu 4 rodinných domov mimo zastavané územie obce. Za existujúcou uličnou zástavbou rodinných domov v západnej časti obce je navrhnutá nová plocha pre výstavbu rodinných domov na konci dlhých záhrad. Pre ekonomické využívanie infraštruktúry novej ulice je navrhnutá obojstranná zástavba s rozšírením mimo zastavané územie obce, ktorá je ukončená pri bývalom hospodárskom dvore.

Hôrka a Vstupy - sú navrhnuté nové rozvojové plochy pre bývanie v rodinných domoch v západnej časti územia mimo zastavané územie obce. Plochy sú navrhnuté ako pokračovanie jestvujúcej zástavby.

Východne od existujúcej zástavby a Prochotského potoka sú navrhnuté pre IBV plochy Horné Lúky, Prielohy a Sušavina.

Výrobné plochy sú akceptované v bývalom areáli hospodárskeho dvora poľnohospodárskeho družstva. V súčasnosti sú tu etablované subjekty malých firiem priemyselnej aj poľnohospodárskej produkcie.

Športové a rekreačné plochy sú tvorené existujúcim areálom futbalového ihriska. Jeho ďalší rozvoj na území obce nie je možný, nakoľko prístup k nemu je len zo susednej obce – Hliníka nad Hronom. V časti Dolné Lúky je navrhnutá plocha športu a rekreácie na pravom brehu rieky Hron s orientáciou na vodácke športy a vodný turizmus.

Vo východnej časti územia obce v kontakte s bytovými domami a obecným úradom je multifunkčné ihrisko s doplnenou rozvojovou plochou pre oddychovo – rekreačný areál obce.

Zásobovanie pitnou vodou:

Správa o hodnotení z r. 2022 uvádza, že obec Dolná Ždaňa nemá vybudovaný verejný vodovod, tento vodovod bol rozostavaný. V čase posudzovania tejto správy o hodnotení je možné konštatovať, že v súčasnosti je v obci Dolná Ždaňa verejný vodovod vybudovaný a rozvody vody korešpondujú so súčasnou zástavbou. Obec je napojená na skupinový vodovod Žiar nad Hronom – Žarnovica – Beňadik (SKV ŽZB) z VN Turček. Odber pitnej vody je z vodojemu v Hornej Ždani $2 \times 150 \text{ m}^3$. Návrh ÚPN-O Dolná Ždaňa rešpektuje súčasný systém zásobovania pitnou vodou a navrhuje rozšírenie jestvujúcej rozvodnej vodovodnej siete vo väzbe na územný rozvoj. Potreba pitnej vody pre obec predpokladá, že na verejný vodovod bude v roku 2040 napojených 1 426 obyvateľov, zariadenia občianskej vybavenosti, rekreácie a športu. ÚPN-O Dolná Ždaňa navrhuje rozšírenie rozvodnej vodovodnej siete HDPE DN 100 vo väzbe na uvažovaný územný rozvoj. Zásobovanie obce bude v jednom tlakovom pásme v celkovej dĺžke 4 537 m, s potrebou pitnej vody v množstve $Q_{\max} = 4,38 \text{ l.s}^{-1}$. K návrhovému roku 2045 bude potrebné dobudovať vodojem o ďalšiu komoru o objeme 100 m^3 .

Zneškodňovanie odpadových vôd:

Obec Dolná Ždaňa nemá v súčasnosti vybudovanú verejnú kanalizáciu. Kanalizačná sieť obce je navrhnutá z potrubia PVC DN 300, DN 400. Výtlačné potrubia sú navrhnuté z potrubia HDPE PE 100, PN 10 (SDR 17). Celková dĺžka kanalizačnej siete je 4 202,64 m, z toho gravitačná časť 3 732,44 m a tlaková kanalizácia v dĺžke 440,20 m. Na tlakovej kanalizácii budú vybudované 4 čerpacie stanice. Navrhuje sa odvádzať splaškové vody z územia obce do ČOV, ktorá bude mechanicko - biologická s nitrifikáciou a samostatnou denitrifikáciou s úplnou aeróbnou stabilizáciou kalu v čistiacom procese. ČOV bude pozostávať z mechanického predčistenia, z biologického čistenia, zo zahusťovania a uskladňovania kalu. Prebytočný biologický kal bude podľa potreby prečerpávaný z obidvoch biologických reaktorov do kalojemu. Zároveň sú v rámci ČOV navrhnuté kalové polia, na ktorých je možné odvodniť v jednom cykle cca objem zásobníka kalu. Odpadová voda z ČOV bude vyústená do Prochotského potoka cez výustný objekt. K návrhovému roku 2045 je potrebné na MB ČOV Dolná Ždaňa zabezpečiť čistenie splaškových vôd v množstve $Q_p = 2,74 \text{ l.s}^{-1}$. Navrhovaná MB ČOV sa

uvažuje s kapacitou $Q_p = 1,3 \text{ l.s}^{-1}$, čo je pre návrhový rok nevyhovujúce. Navrhuje sa MB ČOV na rozšírenie, aby bolo zabezpečené čistenie splaškových vôd v množstve pre návrhový rok.

Dažďová kanalizácia:

Dažďové vody zo striech sa navrhujú zachytávať pre úžitkové účely do podzemných dažďových zásobníkov. V prípade prebytku dažďových vôd určených na vlastnú spotrebu sa navrhuje dažďové vody po vykonaní podrobného hydrogeologického prieskumu záujmového územia a preukázaní schopnosti podložia vsakovať povrchovú vodu, odvádzať do vsakovacích objektov. Toto riešenie zabezpečí, že dažďové vody ktoré do územia spadnú ostanú v tomto mieste a tým sa zastabilizujú odtokové pomery v krajine, zvýši sa retenčná schopnosť povodia a podporí sa prirodzená akumulácia vody v riešenom území. Spôsob vsakovania sa spresní v ďalších stupňoch prípravnej a projektovej dokumentácie na základe výsledkov hydrogeologického prieskumu. V prípade, že výsledkom hydrogeologického prieskumu sa preukáže, že územie nemá vhodné podmienky na vsakovanie, potom sa navrhuje dažďové vody odvádzať do jestvujúcej dažďovej kanalizácie a dažďových rigolov so zaústením do miestnych tokov. Parkovacie plochy sa navrhujú zabezpečiť lapačmi ropných olejov na zachytenie ropných produktov.

Zásobovanie elektrickou energiou:

Záujmovým územím prechádzajú vzdušné 22 kV vedenia č. 458 a č. 465. Tieto vedenia slúžia ako napájače pre existujúce transformačné stanice VN/NN v riešenom území. Okrajom riešeného územia prechádzajú vzdušné vedenia VVN 2x110 kV, l.č.7501/7503, l.č.7525/7526, l.č.7527/7528, l.č.7529/7530, l.č.7885/7886, l.č.7783/7784, l.č.7747/7747, a l.č.7507/7508. Okrajom riešeného územia prechádzajú tiež vzdušné vedenia ZVN 400 kV, l.č.492 Veľký Ďur – Horná Ždaňa, a l.č.493 Horná Ždaňa - Sučany.

Riešenom území je v súčasnosti vybudovaných celkom 6 trafostaníc VN/NN, 4 stožiarové, 1 kiosková a 1 murovaná o celkovom inštalovanom výkone 1,56 MVA. Z týchto trafostaníc je napájaný verejný rozvod elektrickej energie NN v obci, vonkajším vedením na podperných bodoch, a tiež čiastočne podzemným kábelovým vedením. Verejné osvetlenie v obci je riešené svietidlami na podperných bodoch siete NN (v rozsahu vzdušného vedenia NN).

Pre zásobovanie riešeného územia elektrickou energiou bude potrebné jednak posilniť 3 ks existujúcich zdrojov, u ktorých bude možné zvýšenie výkonu a vybudovať 3 ks nových blokových transformačných staníc VN/NN o celkovom inštalovanom výkone 1 560 kVA (v súčasnosti) a 3 520 kVA (výchľad).

Zásobovanie plynom:

Obec je plynofikovaná. Zdrojom zásobovania obce zemným plynom je RS 1200 v k. ú. Dolná Ždaňa, ktorá slúži pre zásobovanie zemným plynom aj obce Horná Ždaňa. Zemný plyn sa v obci v najväčšej miere používa na účely vykurovania, prípravu teplej vody, varenie a na technologické účely.

Ochrana pred povodňami:

Riešené územie spadá do čiastkového povodia rieky Hron 4 -23. Konkrétne riešené územie spadá do podrobného povodia Hron s hydrologickým číslom 4 – 23 - 04 – 077 až 080. Hlavným recipientom riešeného územia Dolná Ždaňa je rieka Hron, ktorá má prítoky v správe SVP, š. p., OZ Banská Bystrica, a to Prochotský potok – č. 254 - neupravený tok, na ktorom sú vybudované dva kamenné stupne, stupeň v r. km 0,684 s výškou cca 0,7 m a stupeň v r. km 0,726 s výškou cca 1,0 m tvoria umelú prekážku pri migrácii rýb. Ďalej sú to vodné toky Rakovec – č. 251 – neupravený v celej dĺžke, Bukovina – č. 250 – upravený tok v časti cca 200 m od zaústenie do rieky Hron a Biely potok č. 249 v správe Lesov SR, š. p. je neupravený v celej dĺžke do zaústenia do rieky Hron.

ÚPN-O navrhuje preventívne opatrenia na ochranu zastavaného územia obce pred zaplavením vybudovaním protipovodňovej ochrany časti obce Dolná Ždaňa, ktorej cieľom je ochrana rodinných domov a športového areálu. Ďalej navrhuje sa zvýšenie akumulácie zrážkových vôd v povodiach miestnych vodných tokov zadržiavaním dažďových vôd na úžitkové účely, vykonávanie pravidelnej údržby korýt vodných tokov a navrhuje sa rekonštrukcia cestných priepustov na kapacitu prevedenia prívalových dažďových vôd.

V Pláne manažmentu povodňového rizika čiastkového povodia rieky Hron (MŽP SR, 2015) sa uvažuje s evidovanou nádržou kategórie E - vodnou nádržou Žarnovica na Hrone. Účelom VN je energetické

využitie a využitie pre závlahy. VN Žarnovica svojou vodnou plochou zasahuje do k. ú. obce Dolná Ždaňa. Podľa informácií správcu toku Hron SVP, š. p. OZ Žarnovica v zmysle Úpravy č. 13 bývalého Ministerstva lesného a vodného hospodárstva SSR a bývalého Ministerstva výstavby a techniky z 20.06. 1977 o hospodárskom využívaní záujmových území výhľadových vodohospodárskych diel (ďalej Úprava) bola vykonaná aktualizácia, ktorá sa týkala 43 výhľadových vodohospodárskych diel. Výhľadová VN Žarnovica je zaradená do kategórie „Evidované vodné diela“. V zmysle čl. 4 Úpravy využívanie záujmových území evidovaných vodohospodárskych diel predmetnej Úpravy sa na záujmové územie vodohospodárskych diel rozhodnutie o stavebnej uzávere nevydáva a stavebná a iná hospodárska činnosť sa neobmedzuje.

Odpady a nakladanie s odpadmi:

Obec pri nakladaní s odpadom sa riadi Všeobecne záväzným nariadením obce č. 1/2016 o nakladaní s komunálnym odpadom v súlade s Programom odpadového hospodárstva Banskobystrického kraja na roky 2015-2020. Tieto dva základné dokumenty upravujú podrobnosti o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi vznikajúcimi v celom katastrálnom území obce, ale aj práva a povinnosti orgánov obcí, právnických a fyzických osôb pri predchádzaní vzniku odpadov a nakladaní s odpadmi, v súlade s ktorým je zabezpečený efektívny, organizovaný zber komunálneho odpadu prostredníctvom zberných nádob. V obci Dolná Ždaňa zabezpečujú odvoz komunálneho odpadu Technické služby Žiar nad Hronom. Jedná sa o zmesový komunálny odpad, objemný odpad, drobný stavebný odpad, sklo, plasty, kovy. Obec separuje kovy, sklo, papier, elektroodpad, autobaterie, textil, plasty, bioodpad separovaný zber kuchynského odpadu.

ÚPN-O navrhuje vybudovať zberný dvor v regulačnom celku Dolné lúky, zabezpečiť zber vrátane výkupu, triedenia a dočasného zhromažďovania ostatných odpadov (oceľový šrot, farebné kovy, elektroodpad, papier, objemný odpad), zabezpečiť dočasné zhromaždenie vzniknutých nebezpečných odpadov a ich dočasné skladovanie v nepriepustných obaloch, vytvoriť podmienky pre likvidáciu odpadu z domácností, záhrad priamo na pozemkoch vlastníkov individuálnym kompostovaním a štiepením, a neumiestňovať v riešenom území prevádzky tvoriace nebezpečný odpad.

Svahové deformácie:

V riešenom území sú evidované svahové deformácie (zosuvné územia) - zosuvné územia sú vymedzené ako plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu podľa § 12 ods. 4 písm. o) Vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii a vyznačujú sa v územnoplánovacej dokumentácii. Orgány územného plánovania sú podľa § 20 ods. 1 geologického zákona povinné v textovej a grafickej časti územnoplánovacej dokumentácie zohľadniť výsledky geologických prác. V riešení územného plánu nie je navrhnuté iné funkčné využívanie územia v plochách svahových deformácií.

Radónové riziko:

Riešené územie obce spadá do nízkeho až stredného radónového rizika. Stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia. Prezentované výsledky radónového prieskumu nenahradzujú podrobný radónový prieskum. Výsledky podávajú len základné informácie o radónovej situácii a slúžia ako podklad pre usmernenie ďalších prieskumných prác. Podľa § 20 ods. 3 zákona č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov MŽP SR vymedzuje stredné a vysoké radónové riziko. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 57/2024 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarenia pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.

Ochrana prírody a krajiny:

V zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov sa riešené územie nachádza v 1. stupni ochrany. Maloplošné resp. veľkoplošné chránené územia alebo ich ochranné pásma sa v území nenachádzajú. Nachádza sa tu územie európskej sústavy chránených území NATURA 2000 - Územie európskeho významu SKUEV 0947 Stredný tok Hrona. Podľa ÚSES do katastrálneho územia obce zasahuje Biocentrum regionálneho významu RBc1 Žiar, Biokoridor

nadregionálneho významu NBkh 1 Hron, Biokoridor regionálneho významu RBkh1 Prochotský potok, Biocentrum miestneho významu (MBc), miestne biocentrá mBc1 – Dúbravy (rozloha: 5,0747 ha), mBc2 – Pod hrabovou studnicou (rozloha: 3,6319 ha), mBc3 – Rakytie (rozloha: 4,3642 ha), mBc4 – Blaheje lúky (rozloha: 21,6195 ha), mBc5 – Kašeje lúčka (rozloha: 6,7638 ha), mBc6 – Patočina (rozloha: 4,3963 ha), biokoridory miestneho významu (MBk) mBk1 – Bukovina Miestny hydrický biokoridor, mBk2 – Patočina Miestny terestricko - hydrický biokoridor, Genofondové lokality (GL) ZH72 – Hniezdo bociana bieleho s mláďatami, ZH89 – Dolnoždanska skala a Interakčné prvky (IP).

Dopravná infraštruktúra:

Najdôležitejšou cestnou komunikáciou v obci je cesta III. triedy č. III/2495 – cesta regionálneho významu, ktorá je trasovaná severojužným smerom Hliník nad Hronom - Prochoť a prechádza pozdĺžne zastavaným obce. Na túto cestu sa v južnej časti napája cesta III/2483, ktorá smeruje východne a v meste Žiar nad Hronom sa napája na cestu I/9. Iné cesty regionálneho alebo nadregionálneho významu do riešeného územia nezasahujú. Vnútornú dopravnú štruktúru tvorí sieť komunikácií miestnych obslužných a účelových. V samotnej obci sú miestne komunikácie šírky od 3,0 m do 5,0 m s asfaltovým krytom v kategórii MO 5,5/30. Sú z väčšej časti v zlom stavebno-technickom stave. Miestne komunikácie tvoria nepravidelnú štruktúru, čo je dôsledkom postupného neriadeného rozvoja obce prirodzeným rozširovaním. V niektorých častiach regulačného celku obce pri miestnych komunikáciách nie sú zrealizované chodníky z dôvodu nevyhovujúcich územnotechnických podmienok.

Riešeným územím neprechádza žiadna železničná trať. Najbližšia železničná trať prechádza susednou obcou Hliník nad Hronom, kde je aj železničná zastávka.

V riešenom území nie sú podmienky pre existenciu vodnej dopravy.

Najbližšie letisko sa nachádza v meste Sliač. Ochranné pásma letiska nezasahujú do katastrálneho územia obce Dolná Ždaňa.

V návrhu ÚPN-O je premietnutá nadregionálna cyklistická trasa z Hliníka nad Hronom cez Lovču do Žiaru nad Hronom pozdĺž ciest III. triedy. V návrhu je riešené prepojenie funkčnej plochy športu a rekreácie v regulačnom celku Dolné Lúky na cyklistickú trasu nadregionálneho charakteru a na ostatné regionálne cyklistické trasy a s oddychovo-športovou plochu v regulačnom celku Obec. Vo všetkých rozvojových lokalitách je navrhnuté vybudovať nové chodníky. V nových lokalitách IBV je možné budovať chodníky jednostranne. V novobudovaných lokalitách súčasne s chodníkmi pre peších je navrhované budovať aj cyklotrasy. Dopĺňujú sa cyklistické pruhy a tam, kde to umožnia územnotechnické podmienky, navrhujú sa budovať ich ako samostatné cyklistické pruhy.

5. Vzťah k iným strategickým dokumentom:

a) Strategické dokumenty na národnej úrovni:

- Konceptia územného rozvoja Slovenska KURS 2001 (schválená uznesením vlády SR č. 1033 zo dňa 30.10.2001, jej záväzná časť vyhlásená nariadením vlády SR č. 528/2002 Z. z.) vrátane Zmien a doplnkov č. 1, schválené uznesením č. 513 z 10.8.2011.

b) Strategické dokumenty na regionálnej úrovni:

- Územný plán veľkého územného celku Banskobystrický kraj Územný plán veľkého územného celku Banskobystrický kraj, ktorý bol schválený vládou Slovenskej republiky uznesením č. 394/1998 zo dňa 9.6.1998. Nariadenie vlády SR č. 263/1998 zo dňa 9.6.1998, ktorým bola vyhlásená záväzná časť ÚPN VÚC Banskobystrický kraj, bolo zverejnené v Zbierke zákonov Slovenskej republiky 18.8.1998 v znení nasledovných zmien a doplnkov:
 - ÚPN VÚC Banskobystrický kraj - Zmeny a doplnky 2004, ktorých spracovateľom bola Slovenská agentúra životného prostredia Banská Bystrica – Centrum tvorby krajiny, schválilo Zastupiteľstvo Banskobystrického samosprávneho kraja uznesením č. 611/2004, dňa 16. a 17.12.2004. Záväzná časť ÚPN VÚC Banskobystrický kraj – Zmeny a doplnky 2004 bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením Banskobystrického samosprávneho kraja č. 4/2004, ktoré nadobudlo účinnosť 21. januára 2005.
 - ÚPN VÚC Banskobystrický kraj Zmeny a doplnky č. 1/2007 kraj boli schválené uznesením Zastupiteľstva Banskobystrického samosprávneho kraja č. 222/2007 zo dňa 23.08.2007; dňom 27.09.2007 nadobudlo účinnosť Všeobecne záväzné nariadenie č.

6/2007 zo dňa 23.08.2007, ktorým bola vyhlásená záväzná časť „ÚPN VÚC BB kraj – Zmeny a doplnky č. 1/2007“.

- ÚPN VÚC Banskobystrický kraj - Zmeny a doplnky 2009, ktoré boli schválené uznesením Zastupiteľstva Banskobystrického samosprávneho kraja č. 94/2010 dňa 18.06.2010 a jeho záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením Banskobystrického samosprávneho kraja č.14/2010, ktoré nadobudlo účinnosť 10.07.2010.
- ÚPN VÚC Banskobystrický kraj - Zmeny a doplnky 2014, ktoré boli schválené uznesením Zastupiteľstva Banskobystrického samosprávneho kraja č. 84/2014 dňa 05.12.2014 a jeho záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením Banskobystrického samosprávneho kraja č.27/2014, ktoré nadobudlo účinnosť 16.01.2015.
- ÚPN VÚC Banskobystrický kraj - Zmeny a doplnky 2020, ktoré boli schválené uznesením Zastupiteľstva Banskobystrického samosprávneho kraja č. 321/2024 dňa 07.03.2024 a jeho záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením Banskobystrického samosprávneho kraja č.55/2024, ktoré nadobudlo účinnosť 11.04.2024.

c) Strategické dokumenty na lokálnej úrovni:

- Územné plány dotknutých obcí;
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Dolná Ždaňa na roky 2015 – 2022;
- Prieskumy a rozbor, Zadanie a výsledky jeho prerokovania.

III. OPIS PRIEBEHU PRÍPRAVY A POSUDZOVANIA

1. Vecný a časový harmonogram prípravy a schvaľovania:

Príprava a schvaľovanie strategického dokumentu začali prípravnými prácami a budú ukončené schválením strategického dokumentu obecným zastupiteľstvom obce Dolná Ždaňa.

Zadanie bolo schválené uznesením Obecného zastupiteľstva obce Dolná Ždaňa č. 3/2022 zo dňa 07.02.2022. Riešenie návrhu ÚPN-O a zábery v území sú v súlade s hlavnými cieľmi stanovenými pre rozvoj obce v Zadaní.

Posudzovanie vplyvu strategického dokumentu – Územný plán obce Dolná Ždaňa zabezpečoval Okresný úrad Žiar nad Hronom, odbor starostlivosti o životné prostredie. Posudzovanie bolo vykonané podľa zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.

Vecný a časový postup vypracovania dokumentov:

- Prípravné práce	rok 2021
- Prieskumy a rozbor	rok 2021
- Zadanie	rok 2021/2022
- Oznámenie o strategickom dokumente	09/2021
- Rozsah hodnotenia	12/2021
- Návrh Územného plánu obce Dolná Ždaňa	09/2022
- Správa o hodnotení	10/2022
- Verejné prerokovanie správy o hodnotení strategického dokumentu Územný plán obce Dolná Ždaňa	12/2022
- Záverečné stanovisko	03/2025.

2. Orgán kompetentný na prijatie strategického dokumentu.

Obecné zastupiteľstvo obce Dolná Ždaňa.

3. Druh prijatia, rozhodnutia.

- Uznesenie obecného zastupiteľstva obce Dolná Ždaňa o schválení Územného plánu obce Dolná Ždaňa,

- Všeobecne záväzné nariadenie obce Dolná Ždaňa, ktorou sa vyhlasuje záväzná časť Územného plánu obce Dolná Ždaňa.

4. Vypracovanie správy o hodnotení.

Správu o hodnotení strategického dokumentu Územný plán obce Dolná Ždaňa vypracovala podľa zákona o posudzovaní vplyvov spoločnosť ArchUrb, s. r. o., Š. Moyzese 9585/41, Zvolen, v zastúpení Ing. arch. Beátou Mikušovou a Ing. Róbertom Rothom v októbri 2022 (ďalej len „spracovateľ“). Rozsah hodnotenia predmetného strategického dokumentu podľa § 8 zákona o posudzovaní vplyvov určil príslušný orgán Okresný úrad Žiar nad Hronom, odbor starostlivosti o životné prostredie listom zo dňa 15.12.2021 (číslo listu OU-ZH-OSZP-2021/009606). V rozsahu hodnotenia bolo v bode 1. určené, že s variantným riešením sa neuvažuje. V bode 2. rozsahu hodnotenia boli určené 4 všeobecné podmienky a 18 špecifických podmienok pre vypracovanie správy o hodnotení strategického dokumentu.

Okresný úrad Žiar nad Hronom, odbor starostlivosti o životné prostredie po predložení Správy o hodnotení strategického dokumentu Územného plánu obce Dolná Ždaňa zaslal podľa § 10 ods. 3 zákona o posudzovaní vplyvov listom zo dňa 29.11.2022 oznámenie o jej vypracovaní dotknutým orgánom a dotknutým obciam na zaujatie stanoviska. Zároveň bola uvedená Správa o hodnotení zverejnená na webovom sídle Ministerstva životného prostredia SR <https://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/uzemny-plan-obce-dolna-zdana>, a na webovom sídle obstarávateľa.

Správa o hodnotení územnoplánovacej dokumentácie podľa § 9 zákona o posudzovaní vplyvov je spracovaná v nasledovnom rozsahu:

Kapitola A. Základné údaje, ktorá v časti I. Základné údaje o obstarávateľovi a v časti II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii, obsahuje všetky relevantné základné údaje o obstarávateľovi a o územnoplánovacej dokumentácii ako názov strategického dokumentu, umiestnenie predmetu dokumentácie, zoznam dotknutých obcí, dotknuté orgány, schvaľujúci orgán, vyjadrenie o vplyvoch presahujúcich štátne hranice.

Kapitola B. obsahuje údaje o priamych vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia. V časti I. Údaje o vstupoch, analyzuje podrobné informácie o poľnohospodárskej pôde s prehľadom rozvojových plôch s výmerami záberu poľnohospodárskej pôdy. Ďalej sa uvádzajú údaje o zásobovaní pitnou vodou, návrhu riešenia potrieb pitnej vody, (vrátane bilancií návrhovej potreby pitnej vody), o stave nakladania s odpadovými vodami a čistení odpadových vôd existujúcimi tromi malými domovými ČOV, odvádzania dažďových vôd a informácie o existencii prieskumných území na ložiská nerastov. Časť I. ďalej obsahuje opis stavu elektrifikácie a plynofikácie obce a o systéme dopravy využitím ciest III. triedy, miestnych komunikácií a hromadnej a nemotorovej dopravy. V časti II. Údaje o výstupoch, sa analyzujú informácie o ovzduší, vodstva, zneškodňovania komunálnych odpadov, hluku z dopravy pozdĺž štátnej cesty a žiarenia. V doplnujúcich informáciách sú uvedené navrhované opatrenia na zabránenie erózie svahov západne od zastavaného územia obce.

Kapitola C. Komplexná charakteristika a hodnotenie vplyvov na životné prostredie vrátane zdravia, v časti I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia uvádza vymedzenie hraníc dotknutého územia, ktoré je celé katastrálne územie obce Dolná Ždaňa, v časti II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia analyzuje horninové prostredie a to geomorfologické pomery, inžiniersko-geologické vlastnosti, geodynamické javy a ložiská nerastných surovín, klimatické pomery, ovzdušie, vodné pomery s popisom všetkých povrchových vôd a podzemných vôd, pôdne pomery, faunu a flóru, krajinu, chránené územia, územný systém ekologickej stability, ochranné pásma, obyvateľstvo, kultúrne a historické pamiatky, pozoruhodnosti a archeologické náleziská, paleontologické náleziská, iné zdroje znečistenia a zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov.

Časť chránené územia obsahuje informácie o prvkoch územného systému ekologickej stability. Podrobne sú popísané regionálne biocentrá, nadregionálne a regionálne biokoridory, biocentrá a biokoridory miestneho významu, interakčné prvky a genofondové lokality.

V samostatnej časti „Obyvateľstvo“ sú aktuálne demografické údaje a zhodnotenie demografického potenciálu, údaje o ekonomických aktivitách, výrobe, bytovom a domovom fonde, sociálnej infraštruktúre, dopravnej infraštruktúre a občianskom vybavení (zásobovaní vodou, odkanalizovania a čistenia odpadových vôd, odvádzania dažďových vôd, zásobovania elektrickou energiou a zemným plynom a riešenia odpadového hospodárstva). Táto časť je doplnená početnými tabuľkami a bilanciami návrhovej potreby pitnej vody a bilancie produkovaných odpadových vôd.

Celá kapitola je spracovaná v primeranej podrobnosti a je relatívne vyvážená a konzistentná z hľadiska jednotlivých zložiek životného prostredia.

V časti III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti – z hľadiska hlavných cieľov posudzovania strategických dokumentov (SEA) predstavuje ťažiskovú kapitolu Správy o hodnotení. Táto časť je stručne popísaná v jednotlivých bodoch, kde sa analyzujú vplyvy na obyvateľstvo, vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny a geodynamické javy a geomorfologické pomery, vplyvy na klimatické pomery, vplyvy na ovzdušie, vplyvy na vodné pomery, vplyvy na pôdu, vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy, vplyvy na krajinu, vplyvy na chránené územia a ochranné pásma, vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská, vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality. V závere hodnotenie uvádza iné vplyvy a veľmi stručné komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti, vzájomných vzťahov a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi.

V rámci hodnotenia vplyvov na obyvateľstvo sa v Správe uvádza, že hodnotený ÚPN-O obsahuje riešenia, ktoré z vyššie uvedeného hľadiska so sebou prinášajú celý rad pozitívnych riešení na skvalitnenie ekonomických, sociálnych a ekologických podmienok pre dotknuté obyvateľstvo. ÚPN obce neobsahuje riešenia, ktoré by niesli riziká ohrozenia zdravotného stavu obyvateľstva, ktoré by mali negatívne sociálno-ekonomické dopady, alebo narušovali pohodu a kvalitu života, resp. stav životného prostredia.

V Správe sa uvádza, že v riešenom území sa žiadne chránené územie nevyskytuje. Územím obce prebieha jeden nadregionálny biokoridor - jeho južnou časťou (Hron). Riešenie územného plánu trasy biokoridoru rešpektuje a z tohto dôvodu na ne nebude mať nepriaznivý vplyv. Na základe uvedených údajov sa konštatuje, že vplyv navrhovaného rozvoja v územnom pláne obce Dolná Ždaňa je nevýznamný.

K tejto časti Správy je potrebné uviesť, že hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia je spracované v minimalistickom rozsahu a stručne. V závere je skonštatované, že vplyvy na životné prostredie a ochranu prírody a krajiny nie je možné v tejto fáze vyjadriť presnými kvantitatívnymi ukazovateľmi. Pri spracovaní územnoplánovacej dokumentácie boli rešpektované všetky relevantné právne predpisy v oblasti zložiek životného prostredia a ochrany prírody a krajiny.

Časť IV. „Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie“ obsahuje prehľad opatrení na zlepšenie environmentálnej situácie.

V časti V. Porovnanie variantov zohľadňujúcich cieľ a geografický rozmer strategického dokumentu vrátane sa porovnáva navrhovaný variant ÚPN-O s nulovým variantom.

V časti VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia sa uvádza, že samotný návrh ÚPN-O vychádzal z komplexných prieskumov a rozborov riešeného územia, krajinnoekologického plánu a zo schváleného Zadania územného plánu, ktoré analyzovali stav územia a životného prostredia a problematiku ochrany prírody a tvorby krajiny.

V časti VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri spracovaní Správy o hodnotení sa uvádza, že v ÚPN-O sú použité údaje o intenzite dopravy staršieho dáta vzhľadom na to, že novšie dáta neboli k dispozícii. Taktiež údaje o znečistení vodných tokov nie sú k dispozícii. Návrh územného plánu bol spracovaný na základe pripomienok k Zadaniu, bude doplnený o pripomienky z prerokovania

a odporúčania záverečného stanoviska, čím nedostatky a neurčitosti v návrhu územného plánu obce Dolná Ždaňa budú znížené na minimum.

V časti VIII. Všeobecne záverečné zhrnutie obsahuje prehľad informácií o hodnotenom strategickom dokumente. Opisuje dôvody pre obstaranie a spracovanie nového územného plánu.

V časti C.IX. až C.XI. je uvedený a podpísaný riešiteľ, zoznam doplňujúcich správ, potvrdenie správnosti a úplnosti údajov, podpis a pečiatka oprávneného zástupcu navrhovateľa.

Z hľadiska vypovedacej schopnosti Správy vo vzťahu k predmetu posudzovania a cieľom obstarávateľa, je spracovaná na dobrej úrovni. Jednotlivé kapitoly vo vnútorných väzbách a vo väzbe na ostatné časti Správy, rozsahom poskytovaných informácií, systematicky a v logickej väzbe k samotnému predmetu informujú o súčasnom stave územia a návrhoch riešenia (potrieb) navrhovaných na umiestnenie do tohto územia, vychádzajúc z obsahu návrhu Územného plánu obce Dolná Ždaňa.

5. Posúdenie správy o hodnotení strategického dokumentu.

Obstarávateľ, obec Dolná Ždaňa, zabezpečil vypracovanie odborného posudku podľa § 13 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. Okresný úrad Žiar nad Hronom, odbor starostlivosti o životné prostredie listom č. OU-ZH-OSZP-2024/015859-044 dňa 25.11.2024 určil za spracovateľa odborného posudku Ing. Tibora Čierneho, zapísaného v zozname odborne spôsobilých osôb pre účely posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa § 1 vyhlášky MŽP SR č. 113/2006 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o odbornej spôsobilosti pre účel posudzovania vplyvov na životné prostredie, pod číslom 462/2010/OHPV.

Z hľadiska posúdenia úplnosti predloženej správy o hodnotení spracovateľ odborného posudku uviedol, že správa o hodnotení bola vypracovaná v súlade s hlavnými bodmi štruktúry stanovenej prílohou č. 5 zákona o posudzovaní vplyvov a jej obsah a štruktúra zodpovedá v zákone o posudzovaní vplyvov exaktne definovaným požiadavkám a určenému rozsahu hodnotenia. V rozsahu hodnotenia sa neurčilo pre hodnotenie (okrem nulového variantu) aj ďalšie variantné riešenie.

V ďalšej etape obstarávania územnoplánovacej dokumentácie sa odporúča pokračovať predloženým variantom a rešpektovať návrh opatrení uvedených v tomto záverečnom stanovisku.

Odborný posudok je spracovaný v súlade s § 13 ods. 6, 8 a 9 zákona o posudzovaní vplyvov. Cieľom predkladaného posúdenia bolo:

- vyhodnotenie úplnosti správy o hodnotení strategického dokumentu,
- vyhodnotenie stanovísk podľa § 12 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a verejné prerokovanie správy o hodnotení
- vyhodnotenie úplnosti zistenia kladných a záporných vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie vrátane ich vzájomného pôsobenia,
- vyhodnotenie použitých metód hodnotenia a úplnosti vstupných informácií,
- vyhodnotenie variantov riešenia strategického dokumentu,
- vyhodnotenie návrhu opatrení a podmienok na vylúčenie alebo zníženie nepriaznivých vplyvov strategického dokumentu.

Nepredpokladajú sa žiadne podstatné negatívne vplyvy na životné prostredie a zdravie obyvateľov obce, ale naopak navrhovanými opatreniami a regulatívami sa stanovujú podmienky pre zlepšenie s pozitívnym vplyvom. Opatrenia na prevenciu, elimináciu a kompenzáciu vplyvov činnosti a stavieb sú súčasťou záväzných regulatívov Územného plánu obce Dolná Ždaňa.

Návrh ÚPN-O z hľadiska koncepcného riešenia, priestorového riešenia a funkčného využitia ako aj ochrany a tvorby životného prostredia a ekologickej stability územia bol riešený vyvážené, plnohodnotne v súlade so Zadaním.

Súčasťou odborného posudku je návrh záverečného stanoviska podľa § 13 ods. 9 a § 14 zákona o posudzovaní vplyvov. V návrhu záverečného stanoviska odborne spôsobilá osoba odporúča

pokračovať v spracovaní návrhu strategického dokumentu Územný plán obce Dolná Ždaňa v navrhovanom variante za dodržania podmienok uvedených v časti VI. Závery v bode č. 3 - Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu, s tým, že ak jednotlivé činnosti obsiahnuté v rámci návrhu uvedeného strategického dokumentu budú podliehať procesom posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa zákona o posudzovaní vplyvov, bude potrebné ich vykonať pred ich povolením podľa osobitných predpisov.

6. Stanoviská predložené k správe o hodnotení a ich vyhodnotenie.

Okresný úrad Žiar nad Hronom, odbor starostlivosti o životné prostredie rozoslal Správu na zaujatie stanoviska dotknutým orgánom a dotknutým obciam listom č. OU-ZH-OSZP-2022/001618-030 zo dňa 29.11.2022. Oslovené boli nasledovné dotknuté orgány: Ministerstvo životného prostredia SR, Bratislava, sekcia geológie a prírodných zdrojov, Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky, Inštitút dopravnej politiky, Ministerstvo obrany SR, správa nehnuteľného majetku a výstavby, Ministerstvo zdravotníctva SR, Banskobystrický samosprávny kraj, Okresný úrad Banská Bystrica, odbor opravných prostriedkov, referát pôdohospodárstva, Krajský pamiatkový úrad Banská Bystrica, Obvodný banský úrad v Banskej Bystrici, Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Žiari nad Hronom, Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Žiari nad Hronom, Okresný úrad Žiar nad Hronom, odbor starostlivosti o životné prostredie, Okresný úrad Banská Bystrica, Oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja, Okresný úrad Banská Bystrica, Odbor výstavby a bytovej politiky, Okresný úrad Žiar nad Hronom, Odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Okresný úrad Žiar nad Hronom, Odbor krízového riadenia a nasledovné dotknuté obce: Obec Hliník nad Hronom, Obec Bzenica, Obec Dolná Trnávka a Obec Horná Ždaňa.

V zmysle § 12 zákona o posudzovaní vplyvov boli do termínu spracovania posudku a návrhu záverečného stanoviska doručené na Okresný úrad Žiar nad Hronom, odbor starostlivosti o životné prostredie nasledovné písomné stanoviská:

Ministerstvo životného prostredia SR, sekcia geológie a prírodných zdrojov, odbor štátnej geologickej správy (list č. 4066/2022-5.3, 71398/2022, zo dňa 06.12.2022) v stanovisku uvádza:

1. V katastrálnom území obce Dolná Ždaňa (ďalej len „predmetné územie“) sa nachádza výhradné ložisko „Dolná Ždaňa - Rakovec (206) – stavebný kameň“; s určeným dobývacím priestorom (DP) a chráneným ložiskovým územím (CHLÚ), ktoré využíva Danucem Slovensko, a. s., Rohožník.

Podľa § 15 ods. 1 banského zákona sú orgány územného plánovania a spracovatelia územnoplánovacej dokumentácie povinní pri územnoplánovacej činnosti vychádzať z podkladov o zistených a predpokladaných výhradných ložiskách a sú povinní navrhovať riešenie, ktoré je z hľadiska ochrany a využitia nerastného bohatstva a ďalších verejných záujmov najvýhodnejšie.

Ministerstvo požaduje dodržať ustanovenia § 18 a § 19 banského zákona tak, aby bola zabezpečená ochrana výhradných ložísk proti znemožneniu, alebo sťaženiu ich dobývania a podľa § 17 ods. 5 a § 26 ods. 3 banského zákona vyznačiť hranice chránených ložiskových území a dobývacích priestorov v územnoplánovacej dokumentácii.

Vzhľadom na súčasné a predpokladané využívanie ložísk žiadame aj územia v blízkosti chránených ložiskových území a dobývacích priestorov nevyužívať ako obytné, prípadne rekreačné územia s novými stavbami.

2. V predmetnom území sa nachádza prieskumné územie (PÚ) „Lovča – hydrogeologický prieskum geotermálnych vôd“ určené pre držiteľa prieskumného územia PW geoenergy, a, s., Bratislava s platnosťou do 28.11.2026.

Ministerstvo je dotknutým orgánom v územnom konaní podľa § 23 ods. 16 zákona č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov.

Nakoľko podľa § 22 ods. 1 geologického zákona môže ministerstvo lehotu prieskumného územia predĺžiť, žiadame v súlade s § 12 ods. 4 písm. n) Vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii vyznačiť hranice prieskumných území v územnoplánovacej dokumentácii.

3. V predmetnom území sú evidované svahové deformácie (zosuvné územia) tak, ako sú zobrazené na priloženej mape. Ministerstvo žiada evidované zosuvné územia vymedziť ako plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu podľa § 12 ods. 4 písm. o) Vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej

republiky č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii a vyznačiť v územnoplánovacej dokumentácii.

V predmetnom území sú podľa priloženej mapy zaregistrované aktívne, potenciálne a stabilizované svahové deformácie. Rozsiahle najmä stabilizované zosuvy sa vyskytujú na svahoch pohoria Vtáčnik v západnej časti k. ú. Územia so zaregistrovanými svahovými deformáciami sú zaradené do rájonu nestabilných území so stredným až vysokým stupňom náchylnosti k aktivizácii svahových deformácií. Aktivizácia svahových deformácií je možná vplyvom prírodných pomerov alebo negatívnymi antropogénnymi zásahmi, resp. ich kombináciou.

Nestabilné je aj bezprostredné okolie zaregistrovaných svahových deformácií s priaznivou geologickou stavbou ku vzniku svahových deformácií. Územia sú citlivé na negatívne antropogénne zásahy. V územiach s nedostatočnou preskúmanosťou je predpoklad existencie doteraz nezaregistrovaných svahových deformácií.

Orgány územného plánovania sú podľa § 20 ods. 1 geologického zákona povinné v textovej a grafickej časti územnoplánovacej dokumentácie zohľadniť výsledky geologických prác, v konkrétnom prípade výsledky inžinierskogeologického prieskumu spracované v záverečnej správe: Atlas máp stability svahov SR v M 1 : 50 000 (Šimeková, Martinčeková a kol., 2006), ktorý je prístupný na mapovom serveri Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra (<http://apl.geology.sk/atlassd/>). Na webových stránkach sú dostupné aj ďalšie údaje a informácie o registrovaných svahových deformáciách (<http://apl.geology.sk/geofond/zosuvy/>).

Svahové deformácie v predmetnom území negatívne ovplyvňujú možnosti využitia území pre stavebné účely.

4. Predmetné územie spadá do nízkeho až stredného radónového rizika tak, ako je to zobrazené na priloženej mape. Stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia.

5. Informácie o geotermálnej energii v predmetnom území sú k dispozícii na webovej stránke Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra – aplikácia Atlas geotermálnej energie <http://apl.geology.sk/mapportal/#/aplikacia/14>.

Podľa § 20 ods. 3 zákona č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov ministerstvo vymedzuje nasledovné riziká stavebného využitia územia:

- a) výskyt aktívnych, potenciálnych a stabilizovaných svahových deformácií. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom svahových deformácií je potrebné posúdiť a overiť inžinierskogeologickým prieskumom. Územia s výskytom aktívnych svahových deformácií nie sú vhodné pre stavebné účely.
- b) stredné radónové riziko. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarovania pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.

Ministerstvo žiada do Správy o hodnotení strategického dokumentu podľa vyššie uvedeného doplniť a zdôrazniť ako riziko stavebného využitia územia výskyt aj aktívnych svahových deformácií.

Vyhodnotenie: Stanovisko je relevantné, všetky pripomienky budú zapracované do podmienok v časti VI.3. tohto záverečného stanoviska.

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Žiari nad Hronom (list č. N/2022/1779-6023, zo dňa 14.12.2022) v súhlasnom záväznom stanovisku uvádza, že vydal na základe žiadosti Obce Dolná Ždaňa záväzné stanovisko č. N/2022/1779-5541 zo dňa 24.11.2022, k návrhu územnoplánovacej dokumentácie: „Návrh Územného plánu Obce Dolná Ždaňa“ a zaviazal obstarávateľa a spracovateľa predmetného návrhu, aby v ďalšom štádiu spracovania územnoplánovacej dokumentácie zohľadnil a zapracoval skutočnosti týkajúce sa ochrany a podpory verejného zdravia (podmienky uvedené v bodoch 1 až 4 v záväznom stanovisku). Pri využívaní územia neuvažovať s umiestnením prevádzok zvyšujúcich hladinu hluku. Návrh protihlukových opatrení: výsadba zelene ako prekážok medzi zdrojom a príjemcom, zníženie hlučnosti u zdroja (modernizáciou infraštruktúry, znížením hlučnosti dopravných prostriedkov), opatrenia u exponovaných objektov (zvýšenie nepriezvučnosti obvodového plášťa objektu), pri realizácii iných funkcií ako obytných v navrhovanom zmiešanom území obce ich navrhovať tak, aby hlukom negatívne neovplyvňovali obytnú zástavbu, obzvlášť pri drobnej výrobnej

činnosti prípustnej v obytnom území, v regulačnom celku Sušavina a Horné Lúky objekty umiestňovať min. 20 m od hranice cestného pozemku. Riešené územie vrátane zastavaného územia obce sa nachádza v nízkom a strednom radónovom riziku (do eU 63,0 %). Stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia. Prezentované výsledky radónového prieskumu nenahradzujú podrobný radónový prieskum. Výsledky podávajú len základné informácie o radónovej situácii a slúžia ako podklad pre usmernenie ďalších prieskumných prác. Z uvedeného vyplýva, že nebola stanovená objemová aktivita radónu v pôdnom vzduchu v lokalitách pre budúcu výstavbu a nebolo zatiaľ vykonané hodnotenie, či je potrebné podľa zákona č. 87/2018 Z. z. o radiačnej ochrane a o zmene a doplnení niektorých zákonov v spojitosti s Vyhláškou MZ SR č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia, vykonať opatrenia na zamedzenie ožiarovania z radónu pri projektovaní nových stavieb. Uvedené je potrebné zabezpečiť.

Vyhodnotenie: Stanovisko je relevantné, pripomienky budú zapracované do podmienok v časti VI.3. tohto záverečného stanoviska.

Obvodný banský úrad v Banskej Bystrici (list č. 2595-4544/2022, zo dňa 06.12.2022) v stanovisku uvádza, že nemá pripomienky, pretože jeho realizáciou nebudú dotknuté záujmy chránené podľa banských predpisov.

Vyhodnotenie: Stanovisko je bez pripomienok.

Krajský pamiatkový úrad Banská Bystrica, (list č. KPUBB-2022/23731-5/107402/MAR, zo dňa 21.12.2022) v záväznom stanovisku uvádza, že z hľadiska záujmov chránených pamiatkovým zákonom určuje strategický dokument za prípustné a nepožaduje jeho posudzovanie podľa zákona o posudzovaní vplyvov. Požaduje opravu a doplnenie chýbajúceho textu nasledovne: zo stanoviska č. KPÚBB-2021/19642-7/ 95903/MAR, RUS zo dňa 22.11.2021 k ZADANIU ÚPN obce Dolná Ždaňa a opakovane zo stanoviska KPUBB-2022/23063-3/100463/MAR,RUS zo dňa 06.12.2022.

A/ doplniť do smernej a záväznej časti strategického dokumentu chýbajúce body 7., 8., 9. a 10., ktorých znenie je:

7. V katastrálnom území Dolná Ždaňa sú evidované viaceré archeologické lokality a náleziská z obdobia praveku až novoveku:
 - historické jadro obce;
 - ľavý breh ústia Prochotského potoka do inundácie rieky Hron (terasa nad potokom) orbou porušené polykultúrne sídlisko - nálezy z doby rímskej, keramika z 9. – 10. stor. n. l., okrem toho zistená početná limnokvarcitová surovina (neolit(?)).
8. Vo vyššie uvedených lokalitách (bod 7.) je stavebník povinný v zmysle § 36 ods. 2 pamiatkového zákona požiadať KPÚ Banská Bystrica o vyjadrenie k zámeru stavby z dôvodu záchrany archeologických nálezov a situácií.
9. V prípade realizácie zemných prác v katastrálnom území obce Dolná Ždaňa je z hľadiska ochrany archeologických nálezov a nálezísk v zmysle zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (ďalej len „pamiatkový zákon“) a zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov potrebné ku realizácii každej práce na predmetnom území vyžiadať si vyjadrenie Krajského pamiatkového úradu Banská Bystrica. Krajský pamiatkový úrad Banská Bystrica bude posudzovať každý projekt jednotlivo z hľadiska prípustnosti prác a nevyhnutnosti vykonať archeologický výskum.
10. V prípade náhodných archeologických nálezov je potrebné postupovať podľa ustanovenia § 40 ods. 2, 3, 10 pamiatkového zákona.

B/ Na str. 94 záväznej časti vyčiarknuť text: „nenachádzajú sa žiadne evidované archeologické náleziská.“ a nahradiť textom – body 7. až 10. uvedené vyššie.

Vyhodnotenie: Stanovisko je relevantné, všetky pripomienky budú zapracované do podmienok v časti

VI.3. tohto záverečného stanoviska.

Okresný úrad Banská Bystrica, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja (list č. OU-BB-OSŽP1-2023/008546-004, zo dňa 18.01.2023) v záväznom stanovisku uvádza, že správa o hodnotení vo svojom rozsahu sa v plnej miere pridržia metodických postupov uvedených v prílohe č. 5 k zákonu o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. Popri základnej štruktúre identifikácie území sú v správe o hodnotení jasne určené problémy na riešenie. Pre vytvorenie súhrnného materiálu boli využívané východiskové podklady a k samotnému strategickému dokumentu boli vypracované aj mapové elaboráty s grafickým znázornením cieľov navrhovaného SD ÚPN obce Dolná Ždaňa.

Okresný úrad upozorňuje, že:

- na rozhraní strán 15 – 16, v časti – Územný plán navrhuje opatrenia: v odseku cit. „preventívne opatrenia na ochranu zastavaného územia obce pred zaplavením povrchovým odtokom – prevádzka pravidelnú údržbu tokov v zastavanej časti obce so zachovaním sprievodnej brehovej vegetácie, prípadne jej dosádzanie realizovať z miestnych vhodných drevín podľa usmernení CHVO Štiavnické vrchy, kon. cit. opraviť „... podľa usmernenia Správy CHKO Štiavnické vrchy ...“
- zámer realizácie priečných objektov na toku (prah, stupeň, sklz) podlieha posudzovaniu vplyvov na ŽP v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na ŽP.

Vyhodnotenie: Stanovisko je relevantné, pripomienky budú zapracované do podmienok v časti VI.3. tohto záverečného stanoviska.

Okresný úrad Žiar nad Hronom, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií (list č. OU-ZH-OCDPK-2022/016702-002, zo dňa 07.12.2022) v stanovisku oznamuje, že k predloženej správe o hodnotení nemá pripomienky a nepožaduje predmetný strategický dokument posudzovať podľa zákona o posudzovaní vplyvov.

Vyhodnotenie: Stanovisko je bez pripomienok. Súčasne je nutné uviesť, že týmto postupom sa predložený strategický dokument už posudzuje podľa zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a preto táto pripomienka je nerelevantná.

Okresný úrad Žiar nad Hronom, odbor starostlivosti o životné prostredie (list č. OU-ZH-OSŽP-016830-2/2022, zo dňa 13.12.2022) v stanovisku uvádza, že štátny orgán ochrany ovzdušia súhlasí s vypracovaným strategickým dokumentom a neodporúča predmetný strategický dokument na ďalšie posudzovanie.

Vyhodnotenie: Stanovisko je bez pripomienok. Súčasne je nutné uviesť, že týmto postupom sa predložený strategický dokument už posudzuje podľa zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a preto táto pripomienka je nerelevantná.

Okresný úrad Žiar nad Hronom, odbor starostlivosti o životné prostredie (list č. OU-ZH-OSŽP-2022/016782-002, zo dňa 15.12.2022) v stanovisku uvádza, že ako orgán štátnej vodnej správy k predloženej správe nemá námietky.

Vyhodnotenie: Stanovisko je bez pripomienok.

Okresný úrad Žiar nad Hronom, odbor starostlivosti o životné prostredie (list č. OU-ZH-OSŽP-016899-3/2022, zo dňa 14.12.2022) v stanovisku uvádza, že štátny orgán odpadového hospodárstva súhlasí s vypracovaným strategickým dokumentom a neodporúča predmetný strategický dokument na ďalšie posudzovanie.

Vyhodnotenie: Stanovisko je bez pripomienok. Súčasne je nutné uviesť, že týmto postupom sa predložený strategický dokument už posudzuje podľa zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a preto táto pripomienka je nerelevantná.

Banskobystrický samosprávny kraj, oddelenie územného plánovania a životného prostredia (list č. 10851/2022/ODDUPZP-3, zo dňa 19.12.2022) v stanovisku uvádza, že podľa grafickej časti Územného plánu Veľkého územného celku Banskobystrický kraj v znení zmien a doplnkov (ďalej „ÚPN VÚC BBK“) do katastrálneho územia Dolná Ždaňa zasahuje navrhovaná trasa vysokorýchlostnej trate, trasa Pohronského skupinového vodovodu, navrhovaná trasa Pohronského skupinového vodovodu, prírodné potrubie do navrhovaného vodojemu v Hornej Ždani, zdroj minerálnej vody, ochranné pásmo II. stupňa prírodného liečivého zdroja a prírodného minerálneho zdroja (v južnej časti) vodná nádrž Žarnovica kat. „E“ vo výhlade ako navrhovaná ochrana obce pred povodňami, inundačné územie, trasa elektrického vedenia ZVN 400 kV, koridor pre navrhované a výhládové elektrické vedenie ZVN 400 kV, trasa elektrického vedenia VVN 110 kV, koridor navrhovaného elektrického vedenia VVN 110 kV, trasa hlavného distribučného VTL plynovodu, navrhovaná nadregionálna cyklistická trasa, biokoridor nadregionálneho významu, inundačné územie a hydromeliorácie. Podľa návrhu Zmien a doplnkov č. 5/2020 ÚPN VÚC BBK a verejne dostupných informácií a databáz do katastrálneho územia Dolná Ždaňa zasahuje cyklistická komunikácia Pohronská vetva BB01 Kostrovej siete cyklistických komunikácií Banskobystrického kraja, územie európskeho významu SKUEV0947 Stredný tok Hrona, najkvalitnejšia poľnohospodárska pôda v k.ú. obce, 5. skupiny kvality a nadregionálny hydricko-terestrický biokoridor NRBkh 1 Hron.

BBSK vydal k oznámeniu o strategickom dokumente „Územný plán obce Dolná Ždaňa“ stanovisko č. 09350/2020/ODDUPZP-2 zo dňa 14.09.2021, v ktorom žiadal rešpektovať v plnom rozsahu a rozvoj plánovať v súlade so všetkými záväznými regulatívmi funkčného a priestorového usporiadania územia a verejnoprospešnými stavbami Záväznej časti ÚPN VÚC BBK, ktoré majú priamu väzbu na riešené územie obce Dolná Ždaňa. Najmä s konkrétnymi záväznými regulatívmi.

Okresný úrad Žiar nad Hronom, odbor starostlivosti o životné prostredie, vydal rozsah hodnotenia strategického dokumentu, „Územný plán obce Dolná Ždaňa“ listom č. OU-ZH-OSZP-2021/009606-023 dňa 15.12.2021 (ďalej len „rozsah hodnotenia“) v ktorom určil špecifické požiadavky:

2.2.5. Strategický dokument riešiť v súlade s Územným plánom Banskobystrický samosprávny kraj, v rámci ktorého je potrebné rešpektovať všetky záväzné regulatívy uvedené v stanovisku č. s. 09350/2021/ODDUPZP-2 zo dňa 14.09.2021 na zmierenie vplyvov na životné prostredie v predmetnom území;

2.2.9. Realizáciu všetkých rozvojových plôch v území obce podmieniť vybudovaním komplexných rozvodov technickej infraštruktúry (najmä verejného vodovodu a verejnej kanalizácie s ČOV) s dostatočnou kapacitou a v predstihu pred rozvojom územia.

Banskobystrický samosprávny kraj konštatuje:

1. predložený návrh strategického dokumentu Nerešpektuje špecifické požiadavky 2.2.5. a 2.2.9. rozsahu hodnotenia, vzhľadom na:
 - nesúlady s regulatívmi 2.2.6., 2.2.10 a 4.10. záväznej časti ÚPN VÚC BBK návrhom rozvojových plôch na najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôde alebo na poľnohospodárskej pôde s vybudovanými hydromelioračnými zariadeniami v lokalitách č. 08, 09, 20, 21, 23 - 27 a 35,
 - nesúlady s regulatívom 7.1.9. záväznej časti ÚPN VÚC BBK návrhom rozvojových plôch na ploche výhládovej vodnej nádrže Žarnovica na Hrone v lokalitách č. 18 – 22,
 - návrhom dočasného odvádzania odpadových vôd do vodonepriepustných žump do doby realizácie verejnej kanalizácie,
2. predložená správa o hodnotení nedostatočne resp. vôbec nevyhodnotila splnenie špecifických požiadaviek 2.2.5. a 2.2.9. rozsahu hodnotenia.

Banskobystrický samosprávny kraj žiada:

1. Rešpektovať špecifickú požiadavku 2.2.5. rozsahu hodnotenia a strategický dokument v súlade so záväznou časťou ÚPN VÚC BBK v platnom znení s rešpektovaním regulatívov uvedených v stanovisku BBSK k oznámeniu o strategickom dokumente č. 09350/2020/ODDUPZP-2 zo dňa 14.09.2021, s dôrazom na regulatívy 2.2.6., 2.2.10., 4.10., 6.2.1., 7.1.1., a 7.2.3..
2. Rešpektovať špecifickú požiadavku 2.2.9. rozsahu hodnotenia a podmieniť realizáciu všetkých rozvojových plôch v území obce vybudovaním komplexných rozvodov technickej infraštruktúry

- (najmä verejného vodovodu a kanalizácie s ČOV) s dostatočnou kapacitou a v predstihu pred rozvojom územia.
3. Na základe požiadaviek v bodoch č. 1 a 2 žiadame PREHODNOTIŤ resp. VYPUSTIŤ z návrhu lokality označené č. 08, 09 a 18-27 a potreby bývania, rekreácie a športu riešiť mimo chránených pôd resp. s minimálnym záberom poľnohospodárskej pôdy, mimo poľnohospodárskej pôdy s vybudovanými hydromelioračnými zariadeniami a mimo plochy výhľadovej vodnej nádrže Žarnovica na Hrone, v rozsahu opodstatnenom reálnym potenciálom rozvoja obce založenom na prognóze demografického vývoja obce a okresu Žiar nad Hronom.
 4. Vyhodnotiť v záverečnom stanovisku splnenie špecifických požiadaviek 2.2.5. a 2:2.9. rozsahu hodnotenia vzhľadom na to, že splnenie požiadaviek BBSK, uvedených v stanovisku k oznámeniu o strategickom dokumente, nebolo vyhodnotené.

Vyhodnotenie: K požiadavke v stanovisku Banskobystrického samosprávneho kraja uvádza nasledovné:

- Súlad, resp. nesúlad rozvojových plôch navrhnutých na najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôde alebo na poľnohospodárskej pôde s vybudovanými hydromelioračnými zariadeniami má v kompetencii posudzovať príslušný orgán ochrany poľnohospodárskej pôdy, t.j. Okresný úrad Banská Bystrica, odbor opravných prostriedkov, referát pôdohospodárstva, ktorý vo svojom rozhodnutí určí, ktoré pozemky je možné perspektívne použiť na nepoľnohospodárske účely, na výstavbu objektov v jednotlivých rozvojových plochách. Tie lokality ostanú v návrhu a ostatné lokality budú z návrhu ÚPN-O Dolná Ždaňa vypustené.
- Umiestnenie výhľadovej VN Žarnovica je v súlade s Úpravou č. 13 bývalého Ministerstva lesného a vodného hospodárstva SSR a bývalého Ministerstva výstavby a techniky z 20.06.1977 o hospodárskom využívaní záujmových území výhľadových vodohospodárskych diel. Vykonaná aktualizácia, ktorá sa týkala 43 výhľadových vodohospodárskych diel medzi ktorými je aj výhľadová VN Žarnovica je zaradená do kategórie „Evidované vodné diela“.
- Posudzovaný strategický dokument - Územný plán obce Dolná Ždaňa určuje zásady, navrhuje vecnú a časovú koordináciu činností ovplyvňujúcich životné prostredie, územný rozvoj a tvorbu krajiny v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja a preto aj budovanie rozvojových lokalít bude v symbióze s budovaním technickej vybavenosti územia s prihliadnutím na finančné a časové možnosti samosprávy obce.

Verejné prerokovanie Správy o hodnotení

Obstarávateľ listom zo dňa 05.12.2022 oznámil verejnosti, dotknutým právnickým a fyzickým osobám že po dohode s Okresným úradom Žiar nad Hronom, odborom starostlivosti o životné prostredie podľa § 11 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie zvolal verejné prerokovanie Správy o hodnotení strategického dokumentu ÚPN-O Dolná Ždaňa na deň 20.12.2022 o 14,00 hod. do zasedačky Obecného úradu v Dolnej Ždani.

Súčasne oznámil, že do dokumentu je možné nahliadnuť na Obecnom úrade v Dolnej Ždani v pracovných dňoch v rámci úradných hodín, robiť si z neho odpisy, výpisy alebo na vlastné náklady zhotoviť kópie, a to po dobu 21 dní. Tiež informovalo, že Správa o hodnotení je spolu so strategickým dokumentom zverejnená na informačnom portáli MŽP SR <https://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/uzemny-plan-obce-dolna-zdana>.

Verejnosť mohla doručiť svoje písomné stanoviská na Okresný úrad Žiar nad Hronom, odbor starostlivosti o životné prostredie do 21 dní od zverejnenia Správy o hodnotení a návrhu strategického dokumentu obcou. Informácia o termíne a mieste verejného prerokovania Správy o hodnotení bola zverejnená spôsobom v mieste obvyklým, a to zverejnením na úradnej tabuli a na webovom sídle Obce Dolná Ždaňa po dobu 15 dní.

Z prezenčnej listiny z prerokovania Správy o hodnotení vyplýva, že verejného prerokovania dňa 20.12.2022 sa zúčastnili iba zástupcovia spracovateľa Správy o hodnotení a to Ing. arch. Beáta Mikušová a Ing. Róbert Roth a za Obec Dolná Ždaňa starostka obce Mgr. Andrea Murgašová. Z radov občanov, verejnosti, právnických alebo fyzických osôb sa verejného prerokovania nezúčastnil nikto, a preto sa zápis z verejného prerokovania ani nevyhotovil.

Vyhodnotenie: Na základe skutočnosti, že sa verejného prerokovania nezúčastnil nikto z obyvateľov obce, len zástupcovia spracovateľa a obstarávateľa, odborne spôsobilá osoba danú skutočnosť berie na vedomie.

IV. CELKOVÉ HODNOTENIE VPLYVOV STRATEGICKÉHO DOKUMENTU

Predkladaný strategický dokument je územnoplánovacia dokumentácia obce Dolná Ždaňa, ktorá po jej prijatí bude tvoriť územnoplánovací rámec činností v dotknutom území. V tejto rovine možno definovať predpokladané vplyvy na životné prostredie.

Reálne vplyvy súvisiace s navrhovanou územnoplánovacou dokumentáciou sa prejavajú až v súvislosti s realizáciou stavieb, resp. činností a následne prevádzkou objektov, ktoré budú realizované v súlade s podmienkami územného plánu. Preto v tejto etape poznania, v podrobnosti a mierke v akej sa strategický dokument spracováva, možno niektoré vplyvy určiť len rámcovo.

Podrobnejšie hodnotenie vplyvov na životné prostredie bude spojené s návrhom jednotlivých navrhovaných činností, z ktorých najvýznamnejšie budú z pohľadu možných vplyvov na životné prostredie hodnotené v procese posudzovania vplyvov navrhovaných činností na životné prostredie podľa zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.

Vstupy a výstupy v spojitosti so zámermi územnoplánovacej dokumentácie možno považovať za priame vplyvy na životné prostredie a zdravie ľudí. V predloženej správe o hodnotení boli identifikované.

Vplyvy na obyvateľstvo.

V roku 2021 mala obec Dolná Ždaňa 848 obyvateľov, z čoho bolo 446 žien a 402 mužov. Vývoj počtu obyvateľov od roku 2011 je stabilizovaný a je zaznamenaný jeho nárast do roku 2017, kedy mala obec 893 obyvateľov, odkedy je zaznamenaný jeho pokles. Územný plán obce v návrhovom období do roku 2045 predpokladá, že vývoj počtu obyvateľov bude mať priaznivú stúpajúcu tendenciu nárastu z dôvodu migrácie mladých rodín do obce. Pre tento dôvod sú v územnom pláne obce vytvorené územné podmienky pre bytovú výstavbu s navýšením počtu obyvateľov v I. etape na 1057 obyvateľov a v II. etape až na 1421 obyvateľov.

Hlavnou funkciou obce, na ktorej je založený súčasný rozvoj a ktorá je podmieňujúcou pre budúci rozvoj je bývanie. V minulosti nezanedbateľnú pozíciu zohrávalo poľnohospodárstvo, v súčasnosti tvorí minimálny podiel. Jednotlivé funkcie obce sú situované v rámci zastavaného územia obce. V návrhu územného rozvoja obce sa ako prevažujúca funkcia navrhuje funkcia bývania. Táto požiadavka vyplynula z poznania skutkového stavu - dopytu po stavebných pozemkoch pre bývanie v rodinných domoch. Rekreačná funkcia bude prevažne formou individuálneho rekreačného bývania – využívaním existujúcich domov ako chalupy a návrhom plochy pre zázemie rekreačného vodáctva. Návrh občianskej vybavenosti je zastúpený minimálne, jej rozvoj (obchod a služby) bude prevažne v zastavanom území obce funkčnou transformáciou jestvujúcich objektov, doplnením prelúk a pod. na zabezpečenie základných potrieb obyvateľstva na základe dopytu a doplnením sociálnej vybavenosti - zariadenia pre seniorov a centra voľného času pre mládež.

Návrh územného plánu obce Dolná Ždaňa neobsahuje také riešenia, ktoré by niesli riziká ohrozenia zdravotného stavu obyvateľstva, ktoré by mali negatívne sociálno-ekonomické dopady alebo by významne narušovali pohodu a kvalitu života, resp. stav životného prostredia. Obsahuje riešenia, ktorými sa skvalitnia ekonomické, sociálne a zdravotné podmienky pre dotknuté obyvateľstvo.

Navrhovaný rozvoj obce bude mať prevažne priaznivý vplyv na obyvateľov obce, prognózovaných podľa reálneho vývoja obyvateľstva, a to z dôvodu vytvorenia podmienok pre lepšiu organizáciu života, kvalitnejšie podmienky bývania, rozsah a kvalitu vybavenosti, podmienky pre rekreáciu a pracovné príležitosti. To znamená, že úlohou hodnoteného územnoplánovacieho dokumentu obce Dolná Ždaňa je vytvoriť kvalitnú územnoplánovaciu dokumentáciu, ktorá bude slúžiť pre rozvoj obce pri dodržaní všetkých environmentálnych kritérií stanovených platnou legislatívou.

Navrhovaný strategický dokument dáva rámec na stavebné aktivity v obci. Tieto aktivity počas výstavby budú zdrojom znečistenia ovzdušia. Pôjde o výkopové práce, dočasné a trvalé zábery pôd včítane území pre vybavenie stavenísk, resp. stavebná mechanizácia pomocou ktorej sa budú vykonávať stavebné činnosti na jednotlivých lokalitách. Ide o bodové a plošné zdroje znečisťovania ovzdušia. Plošným zdrojom znečistenia ovzdušia budú aj skládky sypkých materiálov a zemín. Prístupové komunikácie, ktoré sa budú využívať počas výstavby uvedených činností budú predstavovať líniové zdroje znečistenia ovzdušia a v neposlednom rade netreba zabudnúť na mobilné zdroje znečisťovania ovzdušia a to dopravu súvisiacu s výstavbou uvedených činností (pracovníci, mechanizmy, zásobovanie). Doprava surovín a materiálov bude časovo nepravidelná a početnosť obmedzená. Množstvo emisií bude závisieť od počtu mechanizmov, priebehu výstavby, ročného obdobia, poveternostných podmienok a pod. Zvýšená prašnosť sa bude prejavovať najmä vo veterných dňoch a pri dlhšie trvajúcim bezzrážkovom období a to hlavne v období zemných a výkopových prác. Príjazdy na staveniská majú byť po miestnych prístupových cestách a ceste III. triedy, ktoré sú trasované v rámci územia obce alebo po poľných nespevnených cestách a cez priamo dotknuté pozemky. Stavebné mechanizmy musia byť odstavované na vymedzených spevnených plochách. Samotná výstavba uvedených činností v dotknutom území bude mať za následok zvýšenie emisií na okolitých komunikáciách a v záujmovom území. Vzhľadom na charakter stavebných prác, ich situovania, prevládajúcim prúdením vzduchu, možno konštatovať, že vplyv bodových, líniových a plošných zdrojov znečistenia ovzdušia významne neovplyvní kvalitu ovzdušia v dotknutej lokalite ani v kumulatívnom a synergickom merítku.

V rámci činností, pre ktoré dáva navrhovaný strategický dokument rámec, nebudú vznikať nové priemyselné zdroje znečisťovania ovzdušia. Negatívne budú účinky dopravy a z nej produkujúceho hluku, ktoré sa budú vyskytovať najmä u objektov hraničiacich s dopravným priestorom cesty III. triedy. V uvedených priestoroch môže dochádzať k prekročeniu prípustných hodnôt hluku vo vonkajšom prostredí určených vo vyhláske MZ SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení vyhlásy MZ SR č. 237/2009 Z. z. ktorou sa mení a dopĺňa vyhláska MZ SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí. Z pohľadu ochrany obyvateľstva a jeho zdravia je potrebné zabezpečiť a ponúknuť dopravné riešenia, ktoré sú dostupné pre všetkých občanov, predovšetkým s ohľadom na významné zdroje a ciele denného pohybu osôb, zvýšiť bezpečnosť premávky, znížiť stupeň znečistenia ovzdušia, hluk, skleníkové plyny a spotrebu energie a prispieť k zvýšeniu atraktivity a kvality prostredia a verejných priestorov v záujme občanov.

Zdrojom hluku a vibrácií počas výstavby budú práce súvisiace so stavebnou činnosťou (výrub drevín, zakladanie navrhovaných stavebných objektov, ostatné výkopové práce, inštalácia a budovanie navrhovaných stavebných objektov a prevádzkových súborov) a doprava. Vibrácie budú produkované pri zemných prácach a pri doprave zabezpečujúcej prepravu stavebných materiálov. Hluk a vibrácie zo stavebnej činnosti budú na bežnej úrovni realizácie stavieb podobného rozsahu a charakteru. Hladina hluku sa bude meniť v závislosti od typu práce a od nasadenia stavebných mechanizmov, ich súbežného prevádzkovania, dobe a mieste ich pôsobenia a trás presúvania, odchádzania a prichádzania. Ich vplyv je možné čiastočne eliminovať použitím vhodnej technológie a stavebných postupov. Technológie, ktoré budú v činnosti počas výstavby uvedených činností produkujúce hluk, nespôsobia vo vymedzených časových intervaloch prekročenie maximálnej hladiny akustického tlaku hluku vo vonkajšom komunálnom prostredí. V etape zemných prác, resp. pri inštalácii a budovaní navrhovaných stavebných objektov, budú nasadené rôzne stroje a mechanizmy, ktoré určujú hlavné zdroje hluku v etape výstavby uvedených činností. Je všeobecne známe, že hluk v okolí zemných strojov v činnosti dosahuje pomerne vysoké hladiny. Hluk má výrazne premenný alebo až prerušovaný charakter.

V rámci činností, pre ktoré dáva navrhovaný strategický dokument rámec, sa nepredpokladá inštalácia zariadení, ktoré by mohli byť zdrojom intenzívneho elektromagnetického, rádioaktívneho, ionizujúceho, ultrafialového, infračerveného, laserového alebo iného optického žiarenia a ktoré by nepriaznivo ovplyvňovali najbližšie okolie uvedených činností.

Navrhovaný strategický dokument bude pozitívne vplývať na tvorbu nových pracovných príležitostí v obci a posilniť konkurencieschopnosť, rozvoj bytového fondu a občianskej vybavenosti, čím by sa mal

zabezpečiť trvalo udržateľný nárast počtu obyvateľstva a znižovať, resp. spomaľovať trend starnutia obyvateľstva a to migráciou prevažne produktívneho obyvateľstva do obce.

Hodnotiac vplyvy zámerov návrhu územného plánu na obyvateľstvo a jeho zdravie ako celku, môžeme ich zaradiť medzi vplyvy priame i nepriame, kumulatívne, dlhodobé i trvalé. Z popisu jednotlivých uvedených vplyvov v nasledujúcich častiach vyplýva, že navrhovaný strategický dokument by nemal mať závažný negatívny vplyv na dotknuté obyvateľstvo a jeho zdravie za predpokladu dodržiavania navrhovaných zásad a regulatívov. Počet ovplyvnených obyvateľov vplyvom realizácie navrhovaných aktivít vyplývajúcich z navrhovaného strategického dokumentu nemožno jednoznačne stanoviť, avšak principiálne ide najmenej o všetkých občanom obce Dolná Ždaňa, o návštevníkov obce a pracujúcich v obci. Z hľadiska prijateľnosti navrhovaného strategického dokumentu pre dotknutú obec je možné konštatovať, že je prijateľný. Z hľadiska sociálnych dôsledkov navrhované riešenie vytvára možnosti pre zlepšenie pozitívnej sociálnej a demografickej štruktúry obyvateľstva (zvýšenie podielu mladších vekových skupín, zvýšenie podielu domácností so strednými a vyššími príjmami), hlavne čo sa týka vytvorenia podmienok na výstavbu rodinných a bytových domov a vytvorenia nových pracovných príležitostí a zvýšenia atraktivity obce.

Z hľadiska sociálnych a ekonomických vplyvov možno konštatovať, že navrhovaný strategický dokument bude mať pozitívny vplyv na sociálne a ekonomické aspekty. Z hľadiska vplyvov na obyvateľstvo a jeho zdravie je navrhovaný strategický dokument prijateľný.

Vplyv na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy, geomorfologické pomery.

Schválenie navrhovaného strategického dokumentu významne negatívne neovplyvní horninové prostredie, reliéf, nerastné suroviny (resp. určené prieskumné územia a jestvujúce ložiskové územie), geodynamické a geomorfologické javy. Pri zakladaní konkrétnych stavieb bude potrebné zohľadniť prirodzený geologický podklad a hydrogeologické vlastnosti hornín a radónovú situáciu, a to na základe inžiniersko-geologických prieskumov, ktorých výsledky bude potrebné zohľadňovať pri zakladaní stavieb.

Z charakteru navrhovaného strategického dokumentu a z geologickej stavby územia nevyplývajú také dopady, ktoré by závažným spôsobom ovplyvnili kvalitu a stav horninového prostredia a geomorfologické pomery územia. Hĺbka ukladania prvkov technickej a dopravnej infraštruktúry a hĺbka zakladania navrhovaných stavebných objektov nebudú mať za následok zmeny súčasného stavu horninového prostredia. Z hľadiska významnosti vplyvov navrhovaného strategického dokumentu na horninové prostredie sa predpokladajú vplyvy minimálne. Sekundárne pri odkrytí geologického podložia a následnej havárii môže dôjsť k jeho znečisteniu. Navrhovaný strategický dokument nebude mať vplyv na nerastné suroviny.

Za nepriamy vplyv na pôdu možno považovať navrhovaný záber poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely, a to vymedzením nových rozvojových plôch pre výstavbu obytných objektov. Na väčšine z nich dôjde k záberom poľnohospodárskej pôdy.

Navrhovaný strategický dokument nedáva rámec na realizáciu takých činností, ktoré by výraznejšie zasahovali do horninového prostredia, reliéfu, pričom nebudú vo významnej miere používané nerastné suroviny a taktiež nebudú závažne ovplyvňované geodynamické a geomorfologické javy v dotknutom území. Na základe uvedeného možno konštatovať, že navrhovaný strategický dokument nebude mať závažný negatívny vplyv na horninové prostredie, reliéf, nerastné suroviny, geodynamické a geomorfologické javy za predpokladu dodržiavania navrhovaných zásad a regulatívov, pričom nebude ovplyvnená banská činnosť.

Vplyv na klimatické pomery.

Územný plán obce Dolná Ždaňa rieši návrhy a opatrenia, ktoré zmierňujú nepriaznivé dôsledky zmeny klímy. Územný plán nenavrhuje plošné odlesnenie zalesnených pozemkov ani iný nadmerný úbytok zelene. Podľa územného systému ekologickej stability navrhuje výsadbu zelene líniových aj plošných početných interakčných prvkov, biocentier a biokoridorov, ktoré pozitívne ovplyvnia veterné vplyvy, prispievajú k zadržaniu vody v krajine, majú protierózne účinky, zlepšia celkovú mikroklimu v obci a zároveň dotvoria krajinu aj z estetického hľadiska.

V strategickom dokumente ÚPN-O Dolná Ždaňa sa neuvažuje s umiestnením takých činností alebo prevádzok, ktoré by závažne ovplyvnili klimatické pomery v dotknutom území. Negatívne vplyvy na mikroklimu dotknutého územia môže mať rozširovanie spevnených plôch najmä pri rozširovaní zastavaných plôch. Tieto vplyvy bude možné znížiť rozšírením zelených plôch v rámci navrhovaných resp. revitalizovaných plôch zelene. V návrhu záväznej časti je zapracovaná i problematika ochrany zelene. Závažné negatívne vplyvy strategického dokumentu na klimatické pomery záujmového územia sa nepredpokladajú. Vzhľadom na prevažujúce dopĺňanie bytovej zástavby v predloženom územnom pláne obce, bolo by vhodné doplniť informáciu, že i miera zastavanosti územia a odvedenia zrážkových vôd má nemalý vplyv na mikroklimatické podmienky územia, čo by sa malo premietnuť do zásad tvorby zelene a preferovania realizácie priepustných/polopriepustných povrchov.

V rámci ÚPN obce Dolná Ždaňa sú zapracované ekostabilizačné opatrenia vyplývajúce zo Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy. V rámci realizácie rozvojových lokalít je potrebné vytvárať podmienky na ich realizáciu. V zásadách a regulatívoch ÚPN-O sú stanovené minimálne percentuálne výmery zastavaných plôch pozemkov, na ktorých musí byť aplikovaná zeleň (výsadba stromov a kríkov). Povaha realizácie stavieb a činností podľa návrhu územného plánu obce nevyvolá zmeny v klimatických pomeroch obce a jej okolí.

Vplyvy na ovzdušie.

Na znečisťovaní ovzdušia v riešenom území sa v súčasnosti najviac podieľa doprava (škodliviny z výfukových plynov – NO_x, CO, VOC, SO₂ sekundárna prašnosť) a lokálne kúreniská. V etape posudzovania strategického dokumentu ÚPN-O Dolná Ždaňa nemožno jednoznačne identifikovať konkrétne vplyvy jeho prijatia a realizácie na ovzdušie, nakoľko v etape návrhu ÚPN-O Dolná Ždaňa je navrhované iba funkčné a priestorové usporiadanie územia, bez technických parametrov konkrétnych činností. Navrhované činnosti v rámci strategického dokumentu ÚPN-O Dolná Ždaňa v riešenom území nie sú takého charakteru, že by negatívne ovplyvnili kvalitu ovzdušia v dotknutom území. Naopak, ak sa budú realizovať v súlade s navrhovanými zásadami a regulatívami, ktoré sú uvedené v strategickom dokumente, prispievajú k zlepšeniu kvality ovzdušia v riešenom území a jeho širšom okolí. V návrhu sa nevymedzujú plochy pre umiestnenie takých nových priemyselných ani poľnohospodárskych prevádzok, ktoré by mohli byť ďalšími zdrojmi znečisťovania ovzdušia, ani také, ktoré by mohli byť zdrojom obťažujúceho zápachu. Pri umiestňovaní výrobných prevádzok, vrátane nových prevádzok na v územnom pláne vymedzených funkčných plochách je potrebné dôsledne dodržiavať príslušné ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti ochrany ovzdušia, čím sa zabezpečí ochrana okolitej obytnej zóny.

Územný plán nenavrhuje prevádzky a činnosti, ktoré by potenciálne významne ovplyvňovali kvalitu ovzdušia. Krátkodobé vplyvy na ovzdušie plošne obmedzené môžu spôsobiť stavebné práce v bezprostrednom okolí stavby formou zvýšenej prašnosti a polutantov z pohybu dopravných a stavebných mechanizmov a úpravy povrchu v kontakte s pôdou, prípadne horninovým podložím. Vplyvy budú sekundárne, krátkodobé, resp. dočasné. Novo navrhovaná výstavba a rekonštrukcia budov budú realizované už v súlade so sprísnenými tepelnotechnickými normami, verejné budovy a obytné budovy v nízkoenergetickom, neskôr pasívnom štandarde, a budú vo väčšej miere využívať obnoviteľné zdroje energie, čo všetko prispeje k zníženiu množstva imisí z lokálnych tepelných zdrojov. Novonavrhované lokality určené na bývanie nebudú zaťažované emisiami z dopravy.

Hlavným zdrojom znečistenia ovzdušia v území obce je doprava. Sídlo je plynofikované a zásobovanie teplom je na báze zemného plynu. Obec leží v oblasti, ktorú nezasahuje žiadny významnejší diaľkový ani lokálny zdroj znečistenia ovzdušia. Územný plán neobsahuje návrh prevádzok, alebo činností, ktoré by mohli významne negatívne ovplyvniť kvalitu ovzdušia. Významný vplyv na ovzdušie z navrhovaných činností sa nepredpokladá. ÚPN-O Dolná Ždaňa nenavrhuje konkrétne aktivity, ktoré by sa dali identifikovať ako veľké alebo stredné zdroje znečisťovania ovzdušia. Vzhľadom na charakter rozvoja obce, možno považovať úplnosť zistenia vplyvov strategického dokumentu na ovzdušie za postačujúci.

Vplyvy na vodné pomery.

V čase spracovávaní návrhu ÚPN-O Dolná Ždaňa a vypracovania správy o hodnotení strategického dokumentu bolo konštatované, že v obci je verejný vodovod vo výstavbe. V súčasnosti je v obci Dolná Ždaňa verejný vodovod vybudovaný a rozvody vody korešpondujú so súčasnou zástavbou. Navrhovaný strategický dokument ÚPN-O Dolná Ždaňa v rámci koncepcie zásobovania pitnou vodou rešpektuje súčasný systém zásobovania pitnou vodou a nadradené vodárenské zariadenia a navrhuje rozšírenie existujúcej rozvodnej vodovodnej siete vo väzbe na územný rozvoj. Existujúca vodovodná sieť je rozsahom dostatočná a rozšíriteľná, vytvára vhodné podmienky pre plánovaný nárast výstavby.

Obec Dolná Ždaňa nemá vybudovanú splaškovú kanalizáciu. Splaškové vody sú akumulované v domových žumpách. Kvalita podzemných vôd je ovplyvňovaná absenciou verejnej kanalizácie v obci. ÚPN-O navrhuje samostatnú splaškovú kanalizáciu a mechanicko - biologickú ČOV. Čez k. ú. Dolná Ždaňa preteká vodohospodársky významný vodný tok Hron, ktorý má v území štyri prítoky – Prochotský potok, Rakovec, Bukovec a Biely potok. Do katastrálneho územia obce okrajovo zasahuje ochranné pásmo II. stupňa prírodných liečivých zdrojov v Sklených Tepliciach. ÚPN-O navrhuje opatrenia na ochranu pred povodňami. V územnom pláne nie sú navrhované opatrenia, ktoré by relevantným spôsobom menili odtokový režim alebo zásoby a kvalitu podzemných vôd. Vplyv strategického dokumentu na vodné pomery sídla je kladný. Vybudovaním kanalizačnej siete sa prispeje k ochrane podzemných a povrchových vôd.

Realizácia činností, ktoré sú navrhnuté v strategickom dokumente, výrazne negatívne neovplyvní hydrologické a hydrogeologické pomery dotknutého územia, nebudú mať vplyv na výšku hladiny podzemnej vody a ani na výdatnosť vodných zdrojov. Navrhované činnosti budú mať priaznivý vplyv na kvalitu vôd riešením kanalizačného systému s čistením odpadových vôd, čím sa očakáva aj zníženie množstva v súčasnosti priamo vypúšťaných odpadových vôd do vodných tokov alebo do podlažia a podzemných vôd.

V súvislosti s riešením problematiky životného prostredia v oblasti problematiky znečisťovania podzemných a povrchových vôd strategický dokument ÚPN-O Dolná Ždaňa navrhuje pre udržanie zdravého stavu životného prostredia dodržiavať súbor opatrení, ktoré sú premietnuté v ucelených celkoch v návrhu záväznej časti ÚPN-O Dolná Ždaňa.

Dažďové vody zo striech sa navrhujú zachytávať pre úžitkové účely do podzemných dažďových zásobníkov. V prípade prebytku dažďových vôd určených na vlastnú spotrebu sa navrhujú dažďové vody vsakovať a odvádzať do vsakovacích objektov. Navrhuje sa, aby pri odvádzaní zrážkových vôd z rozsiahlejších parkovacích plôch boli osadené odlučovače ropných látok.

Vplyv na vodné pomery bude mať predovšetkým realizácia vodozádržných opatrení (vsakovacie studne, zberné nádrže na vodu), dobudovanie verejného vodovodu v rozvojových lokalitách a vybudovanie verejnej kanalizácie vrátane novej MB ČOV.

Počas výstavby jednotlivých objektov nemožno vylúčiť kontamináciu podzemnej vody predovšetkým neštandardnými situáciami v doprave - uvoľnenie palív a olejov z motorových vozidiel následkom nehôd, zlého technického stavu vozidiel, haváriami potrubí a pod. V čase ich fungovania bude hodnota tohto istého rizika menšia. Pozitívne bude na vodné pomery vplývať realizácia opatrení, ktoré strategický dokument navrhuje na spomalenie odtoku vôd z územia a tým zabezpečenie ich lepšieho využitia.

Negatívne vplyvy prijatia strategického dokumentu ÚPN-O Dolná Ždaňa na podzemné a povrchové vody možno hodnotiť ako málo významné, ktoré je možné zmierniť alebo i odstrániť realizáciou účinných opatrení a rešpektovaním navrhovaných zásad a regulatív.

Vplyvy na pôdu.

Celková výmera katastrálneho územia obce Dolná Ždaňa je 816,8990 ha. Poľnohospodársku pôdu tvoria trvalé trávne porasty – 29,85 % a orná pôda – 24,52%. Lesné pozemky tvoria 31,21 %, vodné plochy 1,41%, záhrady 1,89%, zvyšok tvoria ostatné plochy, zastavané plochy a nádvorja. Za najkvalitnejšie

poľnohospodárske pôdy v katastri obce Dolná Ždaňa a podľa BPEJ sa považujú: 0506002, 0506005 a 0565212.

ÚPN-O predpokladá návrh rozvojových zámerov obce. Z navrhovanej výmery predstavuje záber poľnohospodárskeho pôdneho fondu plochu 22,4183 ha (z toho 2,8287 ha v zastavanom území). Záber poľnohospodárskej pôdy bude uskutočňovaný postupne po jednotlivých lokalitách a po jednotlivých etapách určených v rozhodnutí príslušného orgánu ochrany poľnohospodárskej pôdy. V zmysle zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy bude investorom vykonaná skrývka humusového horizontu poľnohospodárskych pôd, odnímaných natrvalo a zabezpečené jej hospodárne a účelné využitie na základe bilancie skrývky humusového horizontu.

Tieto zábery poľnohospodárskej pôdy je potrebné považovať za negatívny vplyv navrhovanej činnosti na životné prostredie a zdravie obyvateľstva. V zmysle § 12 ods. 2 písm. l) zákona č. 220/2004 Z. z. okresný úrad rozhodne o výške odvodu za trvalé odňatie poľnohospodárskej pôdy podľa Nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z. z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy. Navrhované lokality na rozvoj sa budú zastavovať postupne, tak aby sa poľnohospodárska pôda dala využívať čo najdlhšie.

Lesy v súčasnosti zaberajú 31,21 % z celkovej plochy riešeného územia. Lesné pozemky sú radené medzi pozemky nepoľnohospodárskej pôdy. Lesné pozemky tvoria až 70 % z celkovej plochy nepoľnohospodárskej pôdy. K záberom lesných pozemkov návrhom územného plánu nedochádza. Plošným výrubom lesných pozemkov sa neuvažuje.

Návrh územného plánu prezentuje opatrenia na zamedzenie a minimalizáciu pôdnej erózie, najmä v súvislosti s hospodárením s povrchovými vodami. Nepredpokladá sa v súvislosti s návrhmi územného plánu kontaminácia pôd, ohrozenie čistoty alebo kvality pôd.

Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy.

Koncepcia rozvoja obce zahŕňa ochranu prírodných prvkov na území obce a zachovanie plôch nelesnej drevinovej vegetácie. Sú zachované všetky významné plochy zelene, predovšetkým krajinné prvky s biologickou a estetickou hodnotou. ÚPN-O Dolná Ždaňa rešpektuje vzácné spoločenstva flóry, prírodné biotopy a prvky ÚSES. V súvislosti so širším využitím územia navrhovaným v ÚPN obce sa navrhujú ekostabilizačné opatrenia za účelom stabilizácie prírodného prostredia a zlepšenia prirodzených podmienok pre faunu a flóru.

Realizácia činností a stavieb podľa ÚPN nebude mať negatívne vplyvy na pôdy, až na čiastočné úbytky pôdneho fondu. Výstavba rodinných domov, bytov a rozširovanie objektov občianskej vybavenosti sa dotknú pôdy v rámci súčasného zastavaného územia, aj mimo neho. Na plochách, vytypovaných návrhom územného plánu pre umiestnenie výstavby rodinných domov a bytových domov a ďalších stavieb dôjde logicky k zmene a k strate pôvodných biotopov živočíchov a rastlín.

Poľnohospodárska pôda mimo zastavaného územia bude zasiahnutá trvalými úbytkami predovšetkým realizáciou zástavby rodinných domov v nových lokalitách rozšírením pôvodného zastavaného územia obce. Návrh územného plánu prezentuje opatrenia na zamedzenie a minimalizáciu pôdnej erózie, najmä v súvislosti s hospodárením s povrchovými vodami. Migračné trasy regionálnej i miestnej úrovne u terestrických i lietajúcich živočíchov (za potravou, za rozmnožovaním, za zaujatím hniezdisk a i.) nie sú plánovanými zámermi podstatne narušené. Výlučne terestrické biokoridory, ktoré využívajú predovšetkým cicavce (vysoká zver, šelmy) a stepné druhy avifauny nebudú dotknuté, pretože definovanie takého biokoridoru nie je viazané na úzky koridor, ale naopak, na relatívne široký; to sa týka aj avifauny v priestore. Predpokladané vplyvy je možné vyhodnotiť ako priame, kumulatívne a dlhodobé, až trvalé.

Zvyšovanie ochrany významných druhov živočíchov a rastlín spočíva predovšetkým v zachovaní a zlepšovaní stavu prirodzených biotopov a ich výskytov. V územnom pláne sú zapracované existujúce aj navrhované biotopy, biokoridory ako aj interakčné prvky plošné a líniové. Súčasťou územného plánu je aj návrh ekostabilizačných opatrení, po ich realizácii sa predpokladá mierne zvýšenie ekologickej stability územia.

Nepredpokladá sa, že by došlo k významnejším negatívnym vplyvom na faunu a flóru. Pri realizácii činností a stavieb podľa ÚPN-O, ktorými by mohli byť zasiahnuté biotopy európskeho alebo národného významu, budú tieto zásahy do identifikovaných biotopov regulované rozhodnutím orgánu ochrany prírody. V samotnom riešení dokumentácie územného plánu obce nemožno identifikovať konkrétne negatívne vplyvy na biotopy.

Vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny.

Súčasná krajinná štruktúra riešeného územia je vzhľadom na hraničnú polohu medzi dvomi rozdielnymi geomorfologickými celkami diferencovaná na typ poľnohospodárskej, intenzívne využívannej krajiny v Žiarskej kotline a na typ lesnej krajiny Vtáčnika. Charakteristický vzhľad krajiny dotvárajú na pravej strane toku Hron štruktúry veľkoplošne obhospodarovanej poľnohospodárskej pôdy.

Priestorové rozmiestnenie jednotlivých prvkov krajinej štruktúry vychádza najmä z morfológických vlastností územia, na ktoré nadväzujú aj ďalšie prírodné danosti územia (riečna sieť, vlastnosti pôd, atď.). Súčasná organizácia krajiny riešeného územia nie je v plnom rozsahu postavená na rešpektovaní krajinnookologických podmienok (potenciálu) priestoru, z čoho vyplýva aj potreba realizácie krajinnookologických opatrení. Zastúpenie lesných pozemkov v podiele 31,21 % v riešenom území poukazuje na fakt, že krajina riešeného územia obce Dolná Ždaňa patrí ku krajinám s vysokým stupňom ekologickej stability (3,6).

Krajinný obraz pozmení nová zástavba, ktorá však nadviaže na existujúcu sídelnú štruktúru. Záväzným regulatívom, zakotveným v záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie je obmedzená výška a podlažnosť objektov v obci a v nových rozvojových lokalitách. Účelom tohto opatrenia je zachovanie tradičnej vidieckej zástavby a jej harmonického včlenenia do okolitej krajiny. Predstavuje nepriamy pozitívny vplyv na krajinu, vrátane sídelnej krajiny a súčasne pozitívny vplyv z hľadiska ochrany vidieckeho charakteru zástavby.

Navrhovaná urbanistická kompozícia vychádza z pôvodnej urbanistickej štruktúry obce, ktorú dopĺňa o nové prvky vo vzťahu k jeho priestorovému a funkčnému rozvoju. Všetky navrhované prvky miestneho územného systému ekologickej stability sú lokalizované tak, aby nedochádzalo k zmene súčasnej krajinej štruktúry.

Ekologická stabilita dotknutého územia v prípade schválenia navrhovaného strategického dokumentu, resp. realizácie činností pre ktoré dáva rámec zostane približne na rovnakej úrovni, za predpokladu dôsledného dodržiavania navrhovaných záväzných regulatívov a opatrení. Uvedené hodnotenie sa opiera hlavne o navrhované zásady a regulatívy ochrany prírody a krajiny so zreteľom na udržanie ekologickej stability, navrhované opatrenia a zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie. Celkovo možno konštatovať, že schválenie navrhovaného strategického dokumentu nebude mať významný negatívny vplyv na krajinu.

Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma, na územný systém ekologickej stability.

Na ploche celého katastrálneho územia obce z pohľadu zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny sa vzťahuje prvý stupeň územnej ochrany (§12). Nenachádzajú sa tu veľkoplošné ani maloplošné chránené územia. Južnou časťou katastrálneho územia preteká rieka Hron, ktorá v tejto časti zasahuje do európskej sústavy chránených území NATURA 2000.

- Územie európskeho významu SKUEV 0947 Stredný tok Hrona.

Lokalita sa vyznačuje vysokou biologickou hodnotou ako biotop obojživelníkov, rýb, cicavcov, plazov a spoločenstiev rastlín národného a európskeho významu viazaných na tu prítomné mokrade. Výskyt obojživelníkov a vodných vtákov je sprevádzaný aj blízkosťou CHA Revištský rybník (SKUEV0638). Dotknuté územie je významnou spojnicou viacerých ÚEV v povodí rieky Hron, ktorých predmetom ochrany sú ryby. Nadregionálna významnosť Hrona v územnom systéme ekologickej stability celého Pohronia je podporená vysokým stupňom zachovalosti biotopov samotnej rieky, ktorý v porovnaní s ostatnými riekami na Slovensku zostal nadpriemerne zachovaný v prírodnej forme. Rieka Hron tvorí veľký migračný koridor pre druhy rýb so silným migračným zmyslom (migrácie nad 100 km) dokonca aj pre časť spoločenstva Dunaja, najmä jeho ichtyofaunu. Predmetom ochrany sú biotopy: 91E0 Lužné

vŕbovo-topoľové a jelšové lesy a druhy: *Barbus meridionalis* (Mrena karpatská), *Hucho hucho* (Hlavátka podunajská), *Rhodeus sericeus amarus* (Lopatka dúhová), *Romanogobio albipinnatus* (Hrúz bielooplútvý), *Romanogobio kesslerii* (Hrúz kesslerov).

V rôznom stupni roztrúsenia vyskytujú biotopy európskeho alebo národného významu. Do katastrálneho územia Dolná Ždaňa zasahujú tieto biotopy európskeho a národného významu:

- Sk2 Silikátové skalné steny so štrbinovou vegetáciou (NATURA 2000: 8220),
- Pi4 Pionierke spoločenstvá plytkých silikátových pôd (NATURA 2000: 8230),
- Tr2 Subpanónske travinné bylinné porasty (NATURA 2000: 6240* prioritný druh),
- Ls1.1, Ls1.3, Ls1.4 - Lužné vŕbovo-topoľové a jelšové lesy (NATURA 2000: 91E0),
- Ls2.1 Dubovo – hrabové lesy karpatské (Biotop národného významu),
- Ls3.1 Teplomilné submediteránne dubové lesy (NATURA 2000: 91H0*),
- Ls4 Lipovo – javorové sutinové lesy (NATURA 2000: 9180*),
- Ls5.1 Bukové a jedľovo – bukové kvetnaté lesy (NATURA 2000: 9130),
- Ls5.2 Kyslomilné bukové lesy (NATURA 2000: 9110).

Na ochranu uvedených biotopov sú navrhnuté príslušné opatrenia, preto strategický dokument nepredstavuje riziko poškodenia alebo zničenia popísaných biotopov.

V riešenom území sa nachádzajú nasledovné prvky ÚSES:

- Biocentrum regionálneho významu RBc1 Žiar;

Regionálne biocentrum má výmeru 814,86 ha. Biocentrum nie je priamo narúšané negatívnymi antropogénnymi vplyvmi, ale na posilnenie jeho legislatívnej ochrany by sa mali prehodnotiť niektoré lokality z hospodárskych na lesy osobitného určenia (najmä strmšie sutinové svahy a niektoré partie vrcholových kôt). Ďalšie ohrozenia sú diaľkové energovody, telekomunikačné stožiare, praktizovanie nevhodných lesohospodárskych postupov a zmena drevinového zloženia.

- Biokoridor nadregionálneho významu NBkh 1 Hron;

Hydrický biokoridor nadregionálneho významu o dĺžke 35,24 km v okrese Žiar nad Hronom. V sledovanom úseku Hrona žije 32 druhov rýb, patriacich do 9 čeľadí. Z toho 18 druhov migruje na vzdialenosť 100 km, 4 druhy nad 100 km a 10 druhov nemigruje vôbec. Žije tu aj mihul'a potiská (*Eudontomyzon danfordi*), ktorá je kriticky ohrozená. Status (EN) ohrozená, má čerebl'a obyčajná (*Phoxinus phoxinus*) a (VU) zraniteľný je lípeň tymiánový (*Thymallus thymallus*).

- Biokoridor regionálneho významu RBkh1 Prochotský potok;

Hydrický biokoridor regionálneho významu o dĺžke 15,36 km. Jeho existencia môže byť ohrozená blízkosťou štátnej cesty, viacnásobným križovaním migračných trás obojživelníkov, znečisťovaním vodného toku žumpami z obcí, likvidáciou brehových porastov, prehrádzaním toku bez možnosti migrácie vodných živočíchov, šírením invázných druhov, poľnohospodárstvom.

- Biocentrum miestneho významu (MBc):

Pre doplnenie kostry územného systému ekologickej stability sa navrhujú nasledovné miestne biocentra:

- mBc1 – Dúbravy (rozloha: 5,0747 ha),
- mBc2 – Pod hrabovou studnicou (rozloha: 3,6319 ha),
- mBc3 – Rakytie (rozloha: 4,3642 ha),
- mBc4 – Blaheje lúky (rozloha: 21,6195 ha),
- mBc5 – Kašeje lúčka (rozloha: 6,7638 ha),
- mBc6 – Patočina (rozloha: 4,3963 ha).

- Biokoridor miestneho významu (MBk):

Pre doplnenie kostry územného systému ekologickej stability sa navrhujú nasledovné miestne biokoridory:

- mBk1 – Bukovina - Miestny hydrický biokoridor,
- mBk2 – Patočina - Miestny terestricko - hydrický biokoridor.

- Genofondové lokality (GL)

ZH72 – Hniezdo bociana bieleho s mláďatami,
ZH89 – Dolnoždanska skala.

- Interakčné prvky (IP)
- líniové interakčné prvky – tvoria ich občasné vodné toky a medze so sprievodnou vegetáciou, pričom niektoré ich časti je potrebné dobudovať vhodnou lokalizáciou miestnych drevín
- plošné interakčné prvky – ide o trávno bylinné porasty s vysokým podielom nelesnej vegetácie, ktoré slúžia ako prechodné zóny na styku ekologicky významných segmentov krajiny s intenzívne využívanými poľnohospodárskymi plochami.

Vzhľadom na charakter rozvoja obce, možno považovať úplnosť zistenia vplyvov strategického dokumentu na chránené územia a ÚSES za postačujúci. Prvky ÚSES sú akceptované ako územia s ekostabilizačnou funkciou a navrhujú sa opatrenia - regulatívy, aby novými aktivitami nebola narušená ich ekostabilizačná funkcia a predmet ich ochrany.

Významne pozitívny vplyv strategického dokumentu na prvky ÚSES je, že ich vymedzuje graficky v príslušných výkresoch, popisuje ich v textovej smernej časti, navrhuje opatrenia v záväznej časti pre všetky hierarchické úrovne ÚSES-u. Medzi negatívne hodnotiace vplyvy môžeme zaradiť prípadný nekonceptný rozvoj alebo zvýšené riziko ekologickej havárie počas výstavby v nových rozvojových plochách alebo v existujúcich plochách.

Vplyv na kultúrne a historické pamiatky, archeologické náleziská.

Na území obce Dolná Ždaňa sa nenachádzajú nehnuteľné národné kultúrne pamiatky NKP, evidované v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR (ÚZPF).

V katastrálnom území Dolná Ždaňa sú ale evidované viaceré archeologické lokality a náleziská z obdobia praveku až novoveku:

- historické jadro obce;
- ľavý breh ústia Prochotského potoka do inundácie rieky Hron (terasa nad potokom) orbou porušené polykultúrne sídlisko - nálezy z doby rímskej, keramika z 9. – 10. stor. n. l., okrem toho zistená početná limnokvarcitová surovina.

Vo vyššie uvedených lokalitách je povinnosť požiadať KPÚ Banská Bystrica o vyjadrenie k zámeru stavby z dôvodu záchrany archeologických nálezov a situácií. V prípade realizácie zemných prác v katastrálnom území obce Dolná Ždaňa je z hľadiska ochrany archeologických nálezov a nálezísk potrebné ku realizácii každej práce na predmetnom území vyžiadať si vyjadrenie KPÚ Banská Bystrica. KPÚ Banská Bystrica bude posudzovať každý projekt jednotlivo z hľadiska prípustnosti prác a nevyhnutnosti vykonať archeologický výskum.

Navrhuje sa zachovať, chrániť a obnoviť pamätihodnosti obce a ich okolie, zachovať drobnú historickú architektúru, zachovať vidiecky charakter obce, vypracovať dokumentáciu evidencie pamätihodností obce - súbor hnutelných a nehnuteľných vecí aj kombinované diela prírody a človeka, historické udalosti. Návrh ÚPN – O Dolná Ždaňa nepredpokladá negatívne vplyvy na kultúrne a historické pamiatky.

Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality.

Nepredpokladá sa, v riešenom území sa nenachádzajú.

Iné vplyvy

Za najväčšie zdroje znečistenia ovzdušia, hluku a vibrácií možno považovať predovšetkým cestnú dopravu a lokálne vykurovacie zdroje.

Na zdravotný stav a životné prostredie človeka môžu negatívne vplyvať najmä žiarenie z prírodných a neprírodných zdrojov. Najvýznamnejší prírodný zdroj ožiarovania obyvateľov predstavuje radón a produkty jeho rádioaktívnej premeny.

Obec Dolná Ždaňa spadá do nízkeho až stredného radónového rizika. Stredné radónové riziko môže

negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarovania z prírodného žiarenia.

Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi.

Možno skonštatovať, že vyhodnotenie vplyvov je spracované na primeranej úrovni s ohľadom na to, že v etape spracovania územnoplánovacej dokumentácie sa nedajú exaktne charakterizovať konkrétne vplyvy jednotlivých stavebných zámerov a ich rozsah na životné prostredie a zdravie obyvateľstva. Uvádza sa, že existujú viaceré metodické postupy, ktoré je možno využiť pri stanovení potenciálu územia a stanovenia vhodnosti lokalít na vybrané činnosti v krajine, čím by sa predišlo stretom záujmov rozvoja so záujmami ochrany prírody, krajiny a zložkami životného prostredia. Medzi problémy lokálneho významu s miernym narušením životného prostredia možno zaradiť imisie z dopravy, imisie z lokálnych kúrenísk, znečisťovanie podzemných vôd splaškami, zrýchlený odtok povrchovej vody v území, plochy trávnatých porastov podliehajúce sukcesným zárastom a ohrozenie biodiverzity a funkčnosti regionálnych a nadregionálnych prvkov ÚSES v dôsledku poľnohospodárskej a lesohospodárskej činnosti. Zásadné konflikty kladných a záporných vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie neboli identifikované. Negatívne vplyvy sú charakterizované skôr ako dočasné, počas realizácie rozvojových lokalít.

Schválením posudzovaného strategického dokumentu dôjde k vytvoreniu podmienok pre lepšiu organizáciu života, pre kvalitnejšie podmienky bývania, pre zmenu rozsahu a kvality vybavenosti, pre rekreáciu a pracovné príležitosti, na zníženie predpokladov pre energetickú potrebu, pre bezodpadové technológie a rozvoj obnoviteľných zdrojov získavania energií. Taktiež vzniknú predpoklady pre zmenu kvalitatívnych a kvantitatívnych charakteristík dotknutého dopravného systému a v konečnom dôsledku ekonomickou konjunktúrou môže dôjsť k zvyšovaniu celkovej kultúrnej, estetickej a environmentálnej úrovne dotknutého prostredia, čo môže viesť k zvyšovaniu životnej úrovne a kvality životného prostredia.

Výstavba a prevádzka budúcich činností bude umiestnená hlavne na okraji zastavaného územia obce, čím sa môžu zásahy a ovplyvnenie znížiť na všetky zložky životného prostredia i zdravie ľudí. Návrh strategického dokumentu neobsahuje riešenia, ktoré by v sebe niesli významné riziká ohrozenia zdravotného stavu obyvateľstva, resp. nie je predpoklad, že by činnosti navrhované v rámci navrhovaného strategického dokumentu mohli významne negatívne ovplyvniť zdravie dotknutého obyvateľstva. Úplne sa to však vylúčiť nedá, pretože nie sú známe všetky charakteristiky navrhovaných riešení. Uvedené však nemôže byť predmetom podrobného riešenia na úrovni územnoplánovacej dokumentácie, ale až na úrovni posúdenia konkrétnej činnosti.

Schválenie navrhovaného strategického dokumentu by nemalo mať negatívne sociálno-ekonomické dopady, ktoré by vo významnej miere narušovali pohodu a kvalitu života dotknutého obyvateľstva.

Návrh strategického dokumentu obsahuje aj riešenia dopravy, zásobovania pitnou vodou, odkanalizovania obce a dobudovania technickej infraštruktúry, občianskej vybavenosti a lokalít pre podnikateľské účely a zároveň návrhy na dotvorenie MÚSES a ďalšie ekostabilizačné opatrenia, ktoré z vyššie uvedeného hľadiska so sebou prinášajú celý rad pozitívnych riešení na skvalitnenie ekonomických, sociálnych a ekologických podmienok pre dotknuté obyvateľstvo.

Zvýšenie počtu obyvateľov v obci, realizovanie nových činností podľa strategického dokumentu budú mať za následok zvýšenie intenzity dopravy v území, zvýšenie hlučnosti a vibrácií, zvýšenie znečisťujúcich látok v ovzduší, odpadov, záberov poľnohospodárskych pôd a spotreby surovín a vody. Uvedené vplyvy sú trvalé s väčšou intenzitou v etapách výstavby jednotlivých činností.

V. CELKOVÉ HODNOTENIE VPLYVOV STRATEGICKÉHO DOKUMENTU NA CHRÁNENÉ VTÁČIE ÚZEMIA, ÚZEMIA EURÓPSKEHO VÝZNAMU ALEBO EURÓPSKU SÚSTAVU CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ (NATURA 2000).

V zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov sa riešené územie nachádza v 1. stupni ochrany. Maloplošné či veľkoplošné chránené územia alebo ich ochranné pásma sa v katastrálnom území obce Dolná Ždaňa nenachádzajú.

Nachádza sa tu územie európskej sústavy chránených území NATURA 2000. Jedná sa o územie európskeho významu SKUEV 0947 Stredný tok Hrona. Lokalita sa vyznačuje vysokou biologickou hodnotou ako biotop obojživelníkov, rýb, cicavcov, plazov a spoločenstiev rastlín národného a európskeho významu viazaných na tu prítomné mokrade. Výskyt obojživelníkov a vodných vtákov je sprevádzaný aj blízkosťou CHA Revištský rybník (SKUEV0638). Dotknuté územie je významnou spojnicou viacerých ÚEV v povodí rieky Hron, ktorých predmetom ochrany sú ryby. Nadregionálna významnosť Hrona v územnom systéme ekologickej stability celého Pohronia je podporená vysokým stupňom zachovalosti biotopov samotnej rieky, ktorý v porovnaní s ostatnými riekami na Slovensku zostal nadpriemerne zachovaný v prírodnej forme. Rieka Hron tvorí veľký migračný koridor pre druhy rýb so silným migračným zmyslom (migrácie nad 100 km) dokonca aj pre časť spoločenstva Dunaja, najmä jeho ichtyofaunu. Predmetom ochrany sú biotopy: 91E0 Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy, a druhy: *Barbus meridionalis* (Mrena karpatská), *Hucho hucho* (Hlavátka podunajská), *Rhodeus sericeus amarus* (Lopatka dúhová), *Romanogobio alpinus* (Hrúz bielooplútvý), *Romanogobio kesslerii* (Hrúz kesslerov).

Do územia európskeho významu SKUEV 0947 Stredný tok Hrona nezasahuje žiadna časť rozvojovej plochy. Preto by tu nemalo dochádzať k negatívnym vplyvom na ÚEV.

Kataster obce Dolná Ždaňa patrí do okresu Žiar nad Hronom, ktorý má vypracovaný regionálny územný systém ekologickej stability (RÚSES) z roku 2013. V riešenom území je cieľom návrhu prvkov ÚSES miestneho významu posilniť pôsobenie regionálnych biocentier a biokoridorov na okolitú krajinu. Nachádzajú sa tu: Biocentrum regionálneho významu RBc1 Žiar, Biokoridor nadregionálneho významu NBkh 1 Hron a Biokoridor regionálneho významu RBkh1 Prochotský potok. Ďalej ÚPN-O dopĺňa biocentrá miestneho významu (MBc) a to: mBc1 – Dúbravy (rozloha: 5,0747 ha), mBc2 – Pod hrabovou studnicou (rozloha: 3,6319 ha), mBc3 – Rakytie (rozloha: 4,3642 ha), mBc4 – Blaheje lúky (rozloha: 21,6195 ha), mBc5 – Kašeje lúčka (rozloha: 6,7638 ha) a mBc6 – Patočina (rozloha: 4,3963 ha), a biokoridory miestneho významu (MBk) a to: miestny hydrický biokoridor - mBk1 – Bukovina a miestny terestricko - hydrický biokoridor - mBk2 – Patočina.

Riešenie ÚPN-O Dolná Ždaňa trasu nadregionálneho biokoridoru Hron a jeho obojstrannú sprievodnú vegetáciu vodného toku rešpektuje a z toho dôvodu na ne nebude mať nepriaznivý vplyv. ÚPN-O rovnako rešpektuje všetky regionálne a miestne biokoridory a biocentrá.

Na základe zistených údajov v správe o hodnotení je možné konštatovať, že vplyv navrhovaného rozvoja navrhnutom v ÚPN-O Dolná Ždaňa na európsku sústavu chránených území NATURA 2000 je nevýznamný.

VI. ZÁVERY

1. Výsledok procesu posudzovania.

Na základe výsledkov procesu posudzovania vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie podľa ustanovení zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, pri ktorom sa zväžil stav využitia územia a únosnosť prírodného prostredia, význam očakávaných vplyvov na životné prostredie, chránené územia a zdravie obyvateľstva, z hľadiska ich pravdepodobnosti, kumulatívnych vplyvov, ich rozsahu a trvania, so zameraním najmä na súlad s ostatnými strategickými dokumentami na národnej, regionálnej a lokálnej úrovni, úroveň spracovania oznámenia, stanovísk k oznámeniu, rozsah hodnotenia, úroveň spracovania správy o hodnotení, stanovísk k správe o hodnotení, výsledku verejného prerokovania, konzultácií a za súčasného stavu poznania

s a o d p o r ú č a

schválenie strategického dokumentu **Územný plán obce Dolná Ždaňa** za dodržania podmienok uvedených v kapitole VI. Závery, bode 3. „Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu“ a naplnenia požiadaviek na monitoring stanovených v bode 5. „Návrh monitoringu“ tohto záverečného stanoviska.

2. Odporúčaná variant.

Strategický dokument ÚPN-O Dolná Ždaňa je vypracovaný v jednom riešení (návrhu), ktorý je environmentálne prijateľný. Na základe záverov odborného posudku sa odporúča dopracovať strategický dokument do návrhu (čistopisu) „Územný plán obce Dolná Ždaňa“ v predložennom návrhu, ktorý predstavuje vhodný, optimálny rozvojový dokumentom pre obec v dlhodobom horizonte, umožní primeraný rozvoj obce vo všetkých sférach rozvoja ako aj z hľadiska koncepčného riešenia priestorového usporiadania a funkčného využitia, ochrany a tvorby životného prostredia a ekologickej stability územia, za predpokladu úpravy podľa časti VI. Závery, bodu č. 3 „Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu“ tohto záverečného stanoviska.

3. Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu.

Na základe celkových výsledkov procesu posudzovania vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie, pripomienok a stanovísk dotknutých orgánov vznesených počas celého procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie, verejného prerokovania strategického dokumentu, odborného posudku a na základe správy o hodnotení strategického dokumentu sa odporúča do návrhu strategického dokumentu „**Územný plán obce Dolná Ždaňa**“ zapracovať nasledovné pripomienky:

1. Zabezpečiť dôslednú realizáciu posudzovania vplyvov na životné prostredie na úrovni jednotlivých projektov v súlade so zákonom o posudzovaní vplyvov na životné prostredie tak, aby bola zabezpečená optimalizácia zvolených riešení a ich lokalizácie, výberu environmentálnych technológií, časovej a vecnej následnosti jednotlivých realizačných krokov, ako aj vyváženosť environmentálnych, sociálnych a ekonomických aspektov realizovaných projektov.
2. Konkrétne rozvojové projekty obce realizovať v súlade so zákonom o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.
3. Pri rozhodovaní pri výbere projektov dôsledne sledovať aspekt trvalej udržateľnosti podporovanej aktivity a vyváženosť krátkodobých a dlhodobých vplyvov.
4. Dodržať ustanovenia zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
5. Dodržať ustanovenia § 18 a § 19 banského zákona tak, aby bola zabezpečená ochrana výhradného ložiska „Dolná Ždaňa - Rakovec (206) – stavebný kameň“ s určeným dobývacím priestorom (DP) a chráneným ložiskovým územím (CHLÚ), ktoré využíva Danucem Slovensko, a. s., Rohožník proti znemožneniu, alebo sťaženiu ich dobývania a podľa § 17 ods. 5 a § 26 ods. 3 banského zákona vyznačiť hranice chránených ložiskových území a dobývacích priestorov v územnoplánovacej dokumentácii.
6. Vzhľadom na súčasné a predpokladané využívanie ložísk aj územia v blízkosti chránených ložiskových území a dobývacích priestorov nevyužívať ako obytné, prípadne rekreačné územia s novými stavbami.
7. V súlade s § 12 ods. 4 písm. n) Vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii vyznačiť hranice prieskumného územia (PÚ) „ Lovča – hydrogeologický prieskum geotermálnych vôd “

určené pre držiteľa prieskumného územia PW geoenergy, a. s., Bratislava, s platnosťou do 28.11.2026, v územnoplánovacej dokumentácii.

8. Evidované svahové deformácie (zosuvné územia) vymedziť ako plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu podľa § 12 ods. 4 písm. o) Vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii a vyznačiť v územnoplánovacej dokumentácii tak, ako sú zobrazené na priloženej mape.
9. Orgány územného plánovania sú podľa § 20 ods. 1 zákona č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach v znení neskorších predpisov (ďalej len „ geologický zákon “) povinné v textovej a grafickej časti územnoplánovacej dokumentácie zohľadniť výsledky geologických prác, v konkrétnom prípade výsledky inžinierskogeologického prieskumu spracované v záverečnej správe: Atlas máp stability svahov SR v M 1 : 50 000 (Šimeková, Martinčeková a kol., 2006), ktorý je prístupný na mapovom serveri Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra (<http://apl.geology.sk/atlassd/>). Na webových stránkach sú dostupné aj ďalšie údaje a informácie o registrovaných svahových deformáciách (<http://apl.geology.sk/geofond/> zosuvy/).
10. Predmetné územie spadá do nízkeho až stredného radónového rizika, tak ako je to zobrazené na mape. Stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia.
11. Informácie o geotermálnej energii v predmetnom území sú k dispozícii na webovej stránke Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra – aplikácia Atlas geotermálnej energie <http://apl.geology.sk/mapportal/#/aplikacia/14>.
12. Podľa § 20 ods. 3 geologického zákona MŽP SR vymedzuje riziká stavebného využitia územia, a to výskyt aktívnych, potenciálnych a stabilizovaných svahových deformácií. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom svahových deformácií je potrebné posúdiť a overiť inžinierskogeologickým prieskumom. Územia s výskytom aktívnych svahových deformácií nie sú vhodné pre stavebné účely.
13. Podľa § 20 ods. 3 geologického zákona MŽP SR vymedzuje riziká stavebného využitia územia, a to stredné radónové riziko. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 57/2024 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarovania pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.
14. Zabezpečiť stanovenie objemovej aktivity radónu v pôdnom vzduchu v lokalitách pre budúcu výstavbu a vykonať hodnotenie, či je potrebné podľa zákona č. 87/2018 Z. z. o radiačnej ochrane a o zmene a doplnení niektorých zákonov v spojitosti s Vyhláškou MZ SR č. 57/2024 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarovania pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia, vykonať opatrenia na zamedzenie ožiarovania z radónu pri projektovaní nových stavieb.
15. Doplniť do smernej a záväznej časti strategického dokumentu z hľadiska záujmov chránených pamiatkovým zákonom chýbajúce body 7., 8., 9. a 10., ktorých znenie je:
 7. V katastrálnom území Dolná Ždaňa sú evidované viaceré archeologické lokality a náleziská z obdobia praveku až novoveku:
 - historické jadro obce;
 - ľavý breh ústia Prochotského potoka do inundácie rieky Hron (terasa nad potokom) orbou porušené polykultúrne sídlisko - nálezy z doby rímskej, keramika z 9. – 10. stor. n. l., okrem toho zistená početná limnokvarcitová surovina (neolit?).
 8. Vo vyššie uvedených lokalitách (bod 7.) je stavebník povinný v zmysle § 36 ods. 2 pamiatkového zákona požiadať KPÚ Banská Bystrica o vyjadrenie k zámeru stavby z dôvodu záchrany archeologických nálezov a situácií.
 9. V prípade realizácie zemných prác v katastrálnom území obce Dolná Ždaňa je z hľadiska ochrany archeologických nálezov a nálezísk v zmysle zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (ďalej len „ pamiatkový zákon “) a zákona

č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov potrebné ku realizácii každej práce na predmetnom území vyžiadať si vyjadrenie Krajského pamiatkového úradu Banská Bystrica. Krajský pamiatkový úrad Banská Bystrica bude posudzovať každý projekt jednotlivo z hľadiska prípustnosti prác a nevyhnutnosti vykonať archeologický výskum.

10. V prípade náhodných archeologických nálezov je potrebné postupovať podľa ustanovenia § 40 ods. 2, 3, 10 pamiatkového zákona.
16. Na str. 94 záväznej časti vyčiarknuť text: „nenachádzajú sa žiadne evidované archeologické náleziská.“ a nahradiť textom – body 7. až 10. uvedené vyššie.
17. Opraviť na rozhraní strán 15 – 16, v časti – Územný plán navrhuje opatrenia: v odseku cit. „preventívne opatrenia na ochranu zastavaného územia obce pred zaplavením povrchovým odtokom – prevádzať pravidelnú údržbu tokov v zastavanej časti obce so zachovaním sprievodnej brehovej vegetácie, prípadne jej dosádzanie realizovať z miestnych vhodných drevín podľa usmernení CHVO Štiavnické vrchy, koniec citátu, opraviť „... podľa usmernenia Správy CHKO Štiavnické vrchy ...“
18. Upozorňujeme, že zámer realizácie priečných objektov na toku (prah, stupeň, sklz) podlieha posudzovaniu vplyvov na životné prostredie v zmysle zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.
19. Rešpektovať špecifickú požiadavku uvedenú v bode 2.2.5. rozsahu hodnotenia a strategický dokument v súlade so záväznou časťou ÚPN VÚC BBK v platnom znení s rešpektovaním regulatívov uvedených v stanovisku BBSK k oznámeniu o strategickom dokumente č. 09350/2020/ODDUPZP-2 zo dňa 14.09.2021, s dôrazom na regulatívy 2.2.6., 2.2.10., 4.10., 6.2.1., 7.1.1., a 7.2.3..
20. Rešpektovať špecifickú požiadavku uvedenú v bode 2.2.9. rozsahu hodnotenia a podmieniť realizáciu všetkých rozvojových plôch v území obce vybudovaním komplexných rozvodov technickej infraštruktúry (najmä verejného vodovodu a kanalizácie s ČOV) s dostatočnou kapacitou a v predstihu pred rozvojom územia.
21. Na základe požiadaviek v bodoch č. 1 a 2. žiadame PREHODNOTIŤ resp. VYPUSTIŤ z návrhu lokality označené č. 08, 09 a 18-27 a potreby bývania, rekreácie a športu riešiť mimo chránených pôd resp. s minimálnym záberom poľnohospodárskej pôdy, mimo poľnohospodárskej pôdy s vybudovanými hydromelioračnými zariadeniami a mimo plochy výhľadovej vodnej nádrže Žarnovica na Hrone, v rozsahu opodstatnenom reálnym potenciálom rozvoja obce založenom na prognóze demografického vývoja obce a okresu Žiar nad Hronom.
22. **Vyhodnotiť v záverečnom stanovisku splnenie špecifických požiadaviek uvedenú v bode 2.2.5. a 2.2.9. rozsahu hodnotenia vzhľadom na to, že splnenie požiadaviek BBSK, uvedených v stanovisku k oznámeniu o strategickom dokumente, nebolo vyhodnotené.**
23. Navrhovanou činnosťou nesmie dôjsť k ohrozeniu alebo znečisteniu povrchových a podzemných vôd, treba zabezpečiť všestrannú ochranu tvorby, výskytu, prirodzenej akumulácie a obnovy zásob povrchových a podzemných vôd.
24. Zabezpečiť ochranu vodných pomerov a vodárenských zdrojov v riešenom území.
25. Nezasahovať do pobrežných pozemkov vodných tokov, ktoré pri výkone správy vodného toku a správy vodných stavieb a zariadení užíva správca vodného toku (§ 49 ods. 2 vodného zákona).
26. Pri akejkoľvek činnosti (doprava, priemysel, stavby, výroba, šport a mimopracovné aktivity) nesmú byť prekročené prípustné hodnoty hluku v životnom prostredí podľa vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení noviel.
27. Stanoviť objemovú aktivitu radónu v pôdnom vzduchu v lokalitách pre budúcu výstavbu a

vykonať hodnotenie, či je potrebné podľa zákona č. 87/2018 Z. z. o radiačnej ochrane a o zmene a doplnení niektorých zákonov v spojitosti s Vyhláškou MZ SR č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia, vykonať opatrenia na zamedzenie ožiarenia z radónu pri projektovaní nových stavieb.

28. Výstavbu nových budov, ako aj nadstavbu existujúcich objektov riešiť tak, aby nepriaznivo nevyplývali na preslnenie okolitej bytovej zástavby a zároveň aby priestory v týchto budovách boli dostatočne presvetlené podľa požiadaviek vyhlášky MZ SR č. 259/2008 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na vnútorné prostredia budov a o minimálnych požiadavkách na byty nižšieho štandardu a na ubytovacie zariadenia v platnom znení v spojitosti s STN 73 0580.
29. Pri rekonštrukcii a výstavbe športových zariadení rešpektovať požiadavky vyhlášky MZ SR č. 525/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na telovýchovné zariadenia, aby boli vytvorené vyhovujúce podmienky pre športovcov a návštevníkov športových podujatí. Zároveň je potrebné ich umiestňovať tak, aby hlukom nepriaznivo neovplyvňovali obytné územie.
30. Environmentálnu vhodnosť a prípustnosť činností prehodnotiť v súlade s platnou legislatívou, pri ich lokalizácii dôsledne dodržiavať ustanovenia zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, ustanovenia zákona o ochrane prírody a krajiny a nadväzujúcich vykonávacích predpisov a tiež ustanovenia ďalších v predchádzajúcom texte uvedených zákonov.

4. Odôvodnenie stanoviska z posúdenia vplyvov na životné prostredie strategického dokumentu.

Záverečné stanovisko bolo vypracované podľa § 14 zákona o posudzovaní vplyvov v súčinnosti s Regionálnym úradom verejného zdravotníctva so sídlom v Žiari nad Hronom, na základe celkového výsledku procesu posudzovania vplyvov predmetného strategického dokumentu na životné prostredie, pri ktorom sa zväžil stav využitia územia a únosnosť prírodného prostredia, význam očakávaných vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie, chránené územia a zdravie obyvateľstva z hľadiska ich pravdepodobnosti, rozsahu a trvania so zameraním najmä na súlad s ostatnými strategickými dokumentmi na národnej, regionálnej a lokálnej úrovni, úroveň spracovania oznámenia o strategickom dokumente, stanovisk k oznámeniu, určený rozsah hodnotenia, úroveň spracovania správy o hodnotení, samotného návrhu strategického dokumentu ÚPN-O Dolná Ždaňa, po zohľadnení doručených stanovisk, výsledku verejného prerokovania a konzultácií, záverov odborného posudku a za súčasného stavu poznania.

Pri hodnotení podkladov a vypracovaní tohto záverečného stanoviska sa postupovalo podľa ustanovení zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a pri odporúčaní návrhu strategického dokumentu sa brali do úvahy environmentálne, sociálne a hospodárske vplyvy na národnej, regionálnej a lokálnej úrovni, ako aj environmentálne vplyvy na zložky životného prostredia a vplyvy na zdravie.

V rámci procesu posudzovania vplyvov strategického dokumentu neboli zistené žiadne skutočnosti a závažné vplyvy na životné prostredie a zdravie obyvateľstva. ÚPN-O Dolná Ždaňa predstavuje rozvojový dokument, ktorý v dlhodobom horizonte umožňuje primeraný rozvoj obce v oblasti bývania, občianskej vybavenosti, rekreácie a športu, výroby s príslušnou dopravnou a technickou vybavenosťou.

Z výsledku procesu posudzovania vplyvov navrhovaného strategického dokumentu na životné prostredie, oznámenia, stanovisk k oznámeniu, určeného rozsahu hodnotenia pre správu o hodnotení, správy o hodnotení a návrhu strategického dokumentu, verejného prerokovania a odborného posudku vyplýva, že je potrebné upraviť znenie navrhovaného strategického dokumentu podľa odporúčaní uvedených v časti VI. Závery, bode č. 3 „*Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu*“ tohto záverečného stanoviska, tzn. takto prepracovaný návrh strategického dokumentu je prijateľný z hľadiska celkových (negatívnych i pozitívnych) vplyvov na životné prostredie.

Záverečné stanovisko bolo vypracované podľa prílohy č. 6 zákona o posudzovaní vplyvov, na základe odborného posudku podľa § 13 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a všetkých dostupných podkladov, pričom zohľadňuje pripomienky a požiadavky uvedené v doručených stanoviskách.

5. Návrh monitoringu.

Podľa § 16 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, obstarávateľ strategického dokumentu je povinný zabezpečiť sledovanie a vyhodnocovanie vplyvov schváleného strategického dokumentu na životné prostredie, prípadne použiť na tento účel existujúci monitoring, aby sa predišlo zdvojovaniu monitorovania.

Sledovanie a vyhodnocovanie vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie spočíva:

- a) v systematickom sledovaní a vyhodnocovaní jeho vplyvov,
- b) vo vyhodnocovaní jeho účinnosti,
- c) v zabezpečení odborného porovnania predpokladaných vplyvov uvedených v správe o hodnotení so skutočným stavom.

Ak obstarávateľ zistí, že skutočné vplyvy strategického dokumentu na životné prostredie posudzovaného podľa zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie sú horšie, ako sa uvádza v správe o hodnotení strategického dokumentu, je povinný zabezpečiť opatrenia na ich zmiernenie a zároveň zabezpečiť zmenu, doplnenie, prípadne prepracovanie strategického dokumentu.

Povinnosťou obce po schválení územnoplánovacej dokumentácie je sústavne sledovať, či sa nezmenili územno-technické podmienky a predpoklady, na základe ktorých bola navrhnutá jej koncepcia. V prípade, že došlo k zmenám, obstarávateľ zabezpečí zmeny a doplnky. Rovnako postupuje ak dôjde k novým zmenám v územnom pláne veľkého územného celku Banskobystrického kraja, taktiež je potrebné nové skutočnosti zosúladiť a doplniť do územného plánu obce. V zmysle stavebného zákona je obec povinná v pravidelných štvorročných cykloch preskúmať schválený územný plán, či nie sú potrebné jeho zmeny alebo doplnky, alebo obstaranie nového územného plánu.

6. Vyhlásenie sumarizujúce, ako boli začlenené úvahy o environmentálnych aspektoch do strategického dokumentu, ako bola zohľadnená správa o hodnotení strategického dokumentu, ako boli zohľadnené stanoviská verejnosti k správe o hodnotení strategického dokumentu, výsledky uskutočnených konzultácií, dôvody výberu schváleného strategického dokumentu v porovnaní s inými prijateľnými variantmi a informácia o opatreniach, o ktorých sa rozhodlo v súvislosti s monitoringom.

Strategický dokument ÚPN obce Dolná Ždaňa obsahuje vo svojej textovej časti samostatnú kapitolu Hodnotenie navrhovaného riešenia z hľadiska environmentálnych dôsledkov. Strategický dokument v dostatočnej miere definoval negatívne environmentálne faktory v obci, popísal ich a zdôvodnil, akým spôsobom riešenia navrhnuté v návrhu územného plánu prispievajú k riešeniu environmentálnych problémov a ich prevencii.

Správa o hodnotení strategického dokumentu splnila účel, podľa prílohy č. 5 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie dostatočne podrobne a objektívne zhodnotila súčasný stav životného prostredia, definovala problémové okruhy z hľadiska životného prostredia ako aj zhodnotila možné vplyvy strategického dokumentu na životné prostredie. Uskutočnili sa verejné prerokovania s verejnosťou. Hodnotený strategický dokument je v štádiu „návrh“, preto je možnosť zapracovať pripomienky, nové informácie a skutočnosti do ďalšej etapy – Čistopisu ÚPN obce Dolná Ždaňa.

Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu boli určené na základe komplexného vyhodnotenia očakávaných vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľstva, správy o hodnotení, odborného posudku, ako aj stanovísk dotknutých orgánov.

Návrh monitoringu je uvedený v časti VI. 5 tohto záverečného stanoviska podľa § 16 zákona o posudzovaní vplyvov, v ktorej je obstarávateľ zároveň upozornený na povinnosť sledovania a vyhodnocovania strategického dokumentu na životné prostredie.

7. Informácia pre schvaľujúci orgán o zainteresovanej verejnosti pri posudzovaní vplyvov strategických dokumentov.

Dotknutá verejnosť podľa § 6a zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie je verejnosť, ktorá má záujem alebo môže mať záujem o prípravu strategických dokumentov pred ich schválením. Medzi dotknutú verejnosť pri posudzovaní vplyvov strategických dokumentov patrí fyzická osoba (§ 6 ods. 2 písm. a) zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie), právnická osoba (§ 6 ods. 2 písm. b) zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie), občianska iniciatíva (§ 6 ods. 2 písm. c) a § 6 ods. 3 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie).

Podľa ustanovenia § 6a ods. 5 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie má dotknutá verejnosť pri posudzovaní vplyvov strategických dokumentov právo zúčastniť sa prípravy a posudzovania vplyvov strategického dokumentu, a to až do schválenia strategického dokumentu, vrátane práva podať písomné stanovisko podľa § 6 ods. 6, § 8 ods. 8, § 12 ods. 2 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, účasti na konzultáciách a verejnom prerokovaní strategického dokumentu.

V rámci procesu posudzovania vplyvov strategického dokumentu „Územný plán obce Dolná Ždaňa“ neboli zo strany zainteresovanej verejnosti doručené žiadne stanoviská.

VII. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

1. Spracovatelia záverečného stanoviska

Okresný úrad Žiar nad Hronom
Odbor starostlivosti o životné prostredie
Námestie Matice slovenskej č. 8
965 01 Žiar nad Hronom

a

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Žiari nad Hronom
Cyrila a Metoda 357/23
965 01 Žiar nad Hronom

2. Potvrdenie správnosti údajov podpisom oprávneného zástupcu príslušného orgánu, pečiatka

Okresný úrad Žiar nad Hronom
Odbor starostlivosti o životné prostredie
Ing. Helena Nogová
Námestie Matice slovenskej č. 8
965 01 Žiar nad Hronom

3. Miesto a dátum vydania záverečného stanoviska

Žiar nad Hronom, 26.03.2025